

စာပေဗိမာန် စာပေဆုရှင်

သစ္စာရှိစွာဖြူ ပန်းမှုန်နံ့လှိုင်

ကဗျာများ

BURMESE CLASSIC

ဇာနည်

၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ စာပေဗိမာန် စာမူဆု

ကဗျာပေါင်းချုပ်

တတိယဆူရ

“သစ္စာရိပ်မြုံ့ပန်းမှုန်နံ့လှိုင်”

ကဗျာများ

အနည်

စီစဉ်တည်းဖြတ်သူ - ဦးစန်းတင့် (တက္ကသိုလ်ဆန်းတင့်နိုင်)

စာတည်း

အဖုံးဒီဇိုင်း

- စန်းဌေး

၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်၊ ဒုတိယ - ၁၀၀၀

တန်ဖိုး (၂၆၅) ကျပ်

ပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်း

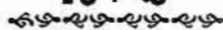
စာပေဗိမာန် စာတည်းမှူးချုပ် ဦးမောင်လှိုင် (မောင်ဆွေငယ်) က

မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၇၄၉၂ ဖြင့် ရိုက်နှိပ်၍

မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၃၉၁၁ ဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။

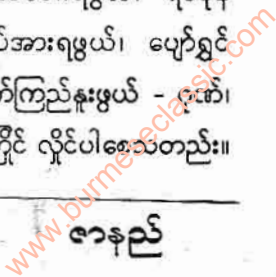
www.burmeseclassic.com

ဆုမွန်လွှာ

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ သစ္စာအလင်းတန်း ခြုံလွမ်းပါသော
ဤလောကရိပ်ခြုံဝယ် -

စာဆို၏ရင်မှ ဝေဒနာ၊ စေတနာ ခံစားသီကျူးဖွဲ့သီဖြစ်ပေါ်
လာသည့် မြန်မာ့ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့များ တည်တံ့ထွန်းကားစေရေး၊
တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်နှင့်
တိုင်းချစ်ပြည်ချစ် စိတ်ဓာတ်များ ရင့်သန်ထက်မြက်စေရေး၊ နည်းမှန်
လမ်းကျသော အသိအမြင် ဗဟုသုတများ တိုးပွားလာစေရေး၊
အတွေးအခေါ် အတွေးအမြင် ကြည်လင်မှန်ကန်ထက်မြက်၍
အသိဉာဏ်ဖွံ့သန်တိုးတက်ရေး၊ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်မှန်ကန်
ရေးနှင့် အကျင့်စာရိတ္တဖြူစင်သန်ရှင်းရေး၊ ဘာသာ၊ သာသနာ
သန်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေးနှင့် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာ
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ မြန်မာစာပေနှင့် မြန်မာ့ရိုးရာ သုခုမအနုပညာများ
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေး၊ ဆရာနှင့် တပည့်၊ မိဘနှင့် သားသမီး မိသားစု
ချစ်ကြည် လေးစားမှုရှိရေး၊ မြန်မာ့လယ်ယာဓလေ့ ချစ်ကြည်မွေ့ရေး၊
လိုက်နာပြုပြင်ဖွယ်၊ သတိပြုဆင်ခြင်ဖွယ်၊ သံဝေဂရဖွယ်၊ ရင်ခုန်
ဆွတ်ပျံ့ဖွယ်၊ ပျူငှာယဉ်ကျေးဖွယ်၊ ကျေနပ်အားရဖွယ်၊ ပျော်ရွှင်
ချမ်းမြေ့ဖွယ်၊ မြတ်နိုးတွယ်တာဖွယ်၊ ဝမ်းမြောက်ကြည်နူးဖွယ် - ငှက်၊
ရသ၊ အလင်္ကာ၊ ယန်းမှုန်နဲ့တို့သည် သင်းပျံ့မွှေးကြိုင် လှိုင်ပါစေသတည်း။

ဗာတိကာ

စဉ်	ကဗျာအမည်	စာမျက်နှာ
-----	----------	-----------

အခန်း (၁)

၁။	သစ္စာရိပ်မြို့	... ၁
၂။	ပန်းမုန်နံ့လှိုင်	... ၂
၃။	အလှရသီ တို့မြန်ပြည်	... ၃

အခန်း (၂)

၄။	ကလျာမိုး	... ၇
၅။	ရတနာ	... ၉
၆။	သင်္ကေတ	... ၁၀
၇။	မြန်မာ့စံပယ်	... ၁၁
၈။	စွမ်းအား	... ၁၃
၉။	ရနံ့မြေ	... ၁၄
၁၀။	အားမာန်	... ၁၅
၁၁။	ကိုယ်ပိုင်အလင်းနှင့် စွမ်းအားရှင်များ	... ၁၇
၁၂။	အကောင်းအဆိုး	... ၁၉
၁၃။	မြစ်ဧရာ နဒီလမ်း	... ၂၁

၁၄။	ကမ္ဘာ့စာအုပ်ကြီး	... ၂၃
၁၅။	နွေအလွမ်း	... ၂၅
၁၆။	မိုးအညာ	... ၂၆
၁၇။	အညာဆောင်း	... ၂၇
၁၈။	ယာစောင့် လယ်စောင့်တဲ	... ၂၈

အခန်း (၃)

၁၉။	လေ့ဂုဏ်	... ၂၉
၂၀။	ဘုန်းကြီးကျောင်းသား	... ၃၁
၂၁။	သည်ဆည်နှင့် သည်နယ်	... ၃၃
၂၂။	အလှမြေ	... ၃၆
၂၃။	ရွာသဘော ရွာမနော	... ၃၈
၂၄။	ရင်ခုန်ည	... ၄၀
၂၅။	ခြင်းဝိုင်း	... ၄၂
၂၆။	အညာရပ် ဝါတွင်းချိန်	... ၄၄
၂၇။	ဆိပ်ကမ်းအလှ ပန်းချီ	... ၄၅
၂၈။	အမေ့အိမ်က ရစ်ခုံလေး	... ၄၆
၂၉။	အညာနှင့်ဝါ	... ၄၈
၃၀။	အညာထန်းသမား မိသားစု	... ၅၀

၃၁။	ဓလေ့ဆန်းသည့် ဆီဆွမ်းအလှူ	... ၅၂
၃၂။	နှီးရေခွက်	... ၅၄
၃၃။	ရွှေမိုးညို	... ၅၆

အခန်း (၄)

၃၄။	တန်ဖိုး	... ၅၈
၃၅။	သဘာဝ	... ၅၉
၃၆။	ကိုယ်ခံအား	... ၆၁
၃၇။	လမ်း	... ၆၂
၃၈။	အသိပြိုး	... ၆၃
၃၉။	အကာအနှစ်	... ၆၅
၄၀။	ဘဝမိုးတိမ်	... ၆၆
၄၁။	ပါးစပ်ရာဇဝင်	... ၆၇
၄၂။	သံသရာ	... ၆၉
၄၃။	ပန်းတိုင်	... ၇၀
၄၄။	နှုတ်ဆက်ခြင်း	... ၇၁
၄၅။	ခြေတစ်လှမ်း	... ၇၂
၄၆။	ရွှေပုပ္ပါး	... ၇၄

အခန်း (၅)

၄၇။	တာဝရမေတ္တာ	... ၇၆
၄၈။	သားနဲ့သမီး	... ၇၇
၄၉။	အဖေ	... ၇၈
၅၀။	အမေ့ထမင်းပိုင်း	... ၈၀
၅၁။	မိသားစု မြန်မာ့ဓလေ့	... ၈၂
၅၂။	လင်ဆိုးမယား	... ၈၄
၅၃။	သားဆိုးမအေ	... ၈၅
၅၄။	မြို့ပျော်သား	... ၈၆
၅၅။	ရွာကငယ်ပေါင်း	... ၈၈
၅၆။	ပြောလိုက်ပါ အိုမုတ်သုံ	... ၉၀
၅၇။	ယာချစ်သူ	... ၉၂
၅၈။	ရောဂါဆိုးကို ကာကွယ်ပါ	... ၉၄
၅၉။	ခွင့်လွတ်တယ် သား	... ၉၅

အခန်း (၆)

၆၀။	လွမ်းရိပ်အသိ	... ၉၇
၆၁။	ရမ္မက်ကျွန်	... ၉၉

၆၂။	ခရီးအကန့်	... ၁၀၀
၆၃။	လျှာနှင့်သွား	... ၁၀၁
၆၄။	လောကဝန်းကျင်	... ၁၀၂
၆၅။	နေညိုချိန်	... ၁၀၃
၆၆။	အနိုင်အရှုံး	... ၁၀၄
၆၇။	ဖြူအမှောင်	... ၁၀၅
၆၈။	အပြန်ခရီး	... ၁၀၇
၆၉။	ချစ်အစွဲ	... ၁၀၉
၇၀။	ချိုးငှက်သို့	... ၁၁၁
၇၁။	နွေလုပ်အားနှင့် နွေစပါး	... ၁၁၃
၇၂။	မိုက်မလင်းပေဘူး	... ၁၁၅

အခန်း (၇)

၇၃။	နှိုင်းတုမမြင်	... ၁၁၆
၇၄။	အလှစွမ်းရည်	... ၁၁၇
၇၅။	အလင်း	... ၁၁၈
၇၆။	တရားရင်ဆိုင် ဝါဒပြိုင်သော်	... ၁၂၀
၇၇။	မိဂဒါ	... ၁၂၂
၇၈။	အေးရိပ်မြို့	... ၁၂၄

၇၉။	ပြန်ပါမိုး	...၁၂၅
၈၀။	ပန်းတို့သခင်	...၁၂၇
၈၁။	မြတ်ဆရာ	...၁၂၉
၈၂။	မြတ်ဂုဏ်ရည်	...၁၃၂
၈၃။	ပုဂံအားမာန်	...၁၃၄

အခန်း (၁)

၁။ သစ္စာရိပ်မြို့

(ရှစ်လုံးဖွဲ့သံဆန်း)

* သမင် ဥဒေါင်း၊ သားပေါင်းအစုံ
 လေချိုနှုရွ၊ ပန်းလှမွှေးထုံ
 နေညိုရောင်သင်း၊ လမင်းသာကြုံ
 ဝါဆိုလပြည့်၊ ချမ်းမြေ့ရုံ
 အစွန်းနှစ်ပါး၊ ရင်းဖျားပယ်ပုံ
 လမ်းစဉ်လယ်လတ်၊ ကျင့်မြတ်ဖုံဖုံ
 သစ္စာစွမ်း၊ ဖြန့်လွှမ်းမိဂဒါဝုန်၊
 အလင်းတန်း၊ ငြိမ်းချမ်းသည်ရိပ်မြို့ ။

၂။ ပန်းပွန်နဲ့လှိုင်
(တို့ချိုး)

- * စိုးဆောင်းရွှေ ရာသီကူး
မြူးကြွသည့် မြဂနိုင်
ပန်းပွန်နဲ့လှိုင်။
- * ဖူးငုံပွင့် အခိုင်အခိုင်
အပြိုင်အဆိုင် လေပြည်ပျံ။
- * ဆန်းသစ်မှု ...
ပန်းချစ်သူ ကြည်ဖြူအလှတို့၊
လှမ်းဆွတ်ချူ ညီတူဘဝမှာ
မနောဟဒယ အသန့်အသန့်ရယ်နှင့်
လောကအနံ့ ... ။ ။

၃။ အလှရာသီ တို့မြန်ပြည်

(ကာချင်း)

- * အလှစုံညီ
တို့ပြည်လော၊ တို့ပြည်လော
ဟုတ်တည်း၊ နောင်ရင်း နောင်ရင်း
ဟုတ်တည်း၊ ညီရင်း ညီရင်း
အလှရာသီ၊ တို့ပြည်တို့ပြည်။
- * ကံ့ကော်ပွင့်ဖူး၊ လတန်ခူး
နှစ်ကူးသင်္ကြန်၊ ပိတောက်ပန်
မြန်ပြည်ခြံခံသဲတယ်၊ ခြံခံသဲတယ်။
- * စကားပွင့်လှ၊ ကဆုန်လ
ဗုဒ္ဓရည်ညွှန်း၊ ညောင်ရည်သွန်း
ထုံမွမ်းအေးမြတယ်၊ အေးမြတယ်။
- * စံပယ်မွှေးထုံ၊ လနယုန်
အာဂုံဆင်နွဲ့၊ စာပြန်ပွဲ
စဉ်မြဲကျင်းပတယ်၊ ကျင်းပတယ်။

- * မြတ်လေးသင်းသင်း၊ ဝါဆိုခင်း
ပဉ္စင်းတော်ခံ၊ ခြိမ်းခြိမ်းညံ
နိုင်ငံတင့်လှတယ်၊ တင့်လှတယ်။
- * ပွင့်ကြခတ္တာ၊ ဝါခေါင်မှာ
စာရေးတံမဲ၊ ပြည်လုံးနွဲ့
ထူးကဲမွန်မြတ်တယ်၊ မွန်မြတ်တယ်။
- * ရင်းမာပျံသင်း၊ တော်သလင်း
မြစ်တွင်းကြည်လင်၊ လှေသဘင်
ဆင်ယင်ကျင်းပတယ်၊ ကျင်းပတယ်။
- * ရွှေကြာပွင့်သင်း၊ ကျွတ်သီတင်း
မိုးကင်းသည့်ချိန်၊ ဆီမီးထိန်
ဦးနှိမ်ညွတ်တွားတယ်၊ ညွတ်တွားတယ်။
- * ခဝဲပွင့်တုန်း၊ တန်ဆောင်မုန်း
ရှေးထုံးသည်ချိန်၊ လူကထိန်
ဂုဏ်ရှိန်ဝင့်တော့တယ်၊ ဝင့်တော့တယ်။

* သဇင်မွေးမြူ၊ နတ်တော်လ
ထွန်းပခြံမဲ့သဲ၊ စာမေးပွဲ
ထူးကဲမြင့်မြတ်တယ်၊ မြင့်မြတ်တယ်။

* ပွင့်ကြွာညို၊ လဖြာသို
နုပျိုဆင်နွဲ့၊ မြင်းခင်းပွဲ
အားခဲပြိုင်ကြတယ်၊ ပြိုင်ကြတယ်။

* ရာသီပေါက်လဲ၊ တပို့တွဲ
ထမနဲယှဉ်၊ ပြိုင်ပွဲဝင်
ချစ်ခင် စည်းလုံးတယ်၊ စည်းလုံးတယ်။

* သရဖီမွေးမြူ၊ တပေါင်းလ
ကျဇီးပဆင်နွဲ့၊ သဲပုံပွဲ
လက်တွဲညီကြတယ်၊ ညီကြတယ်။

* ဆယ့်နှစ်လရာသီ၊ တို့မြန်ပြည်
စုံညီကျင်းပ၊ ပွဲတော်လ
အလှရှုခင်းကြွယ်၊ ရှုခင်းကြွယ်။

* အလှရာသီ၊ တို့မြန်ပြည်
ကြည်သာချမ်းမြေ့၊ ပျော်ရွှင်မွေ့
ခလေ့မြတ်နိုးဖွယ်၊ မြတ်နိုးဖွယ်။

* မြူး ဝင့် လော။

* ထူး တင့် လော။

* ကျူး ရင့် လော။

www.burmeseclassic.com

အခန်း (၂)

၄။ ကလျာမိုး

* ကလျာမိုး ... ငဲ့
 ချစ်ကြီးသွယ်နှောင်၊ အနောက်တောင်မှ
 ညိုမှောင်ရီပြာ၊ စာပဝါဖြင့်
 ဝဋ္ဋာညွန့်ဖူး၊ လေပြည်မြူးလျက်
 ရင့်ကျူးသံနံ၊ တို့ရပ်ဘုံကို
 မုတ်သုံစောင်းနှင့် ဖွင့်ပါမိုး ... ။

* ကလျာမိုး ... ငဲ့
 စောင်းကြိုးတီးခတ်၊ တေးချင်းစပ်၍
 သည်ရပ်ဟိုနယ်၊ မရှောင်ဖယ်ဘဲ
 လျှပ်နှယ်ဝင့်ဖြိုး၊ အားသစ်တိုးလျက်
 အကျိုးများရန်၊ မိုးမြားတံဖြင့်
 မြေယံအရောက် ဖောက်ပါမိုး ... ။

* ကလျာမိုး ... ငဲ့
 နိုးကြားအမှန်၊ ဖြိုးအားသန်၍

ပြည့်လျှံတိုးမောက်၊ မချိုးဖောက်ဘဲ
ချင့်ထောက်ဝေဖန်၊ တိမ်ယံလည်ဆွဲ
ပုလဲတစ်လုံး၊ ရွဲတစ်လုံးမျှ
ပတ်ကုံးဝန်းကျင် ဆင်ပါမိုး ... ။

* ကလျာမိုး . . . ငဲ့
မျှော်ကိုးတွယ်တာ၊ ချစ်မေတ္တာဖြင့်
လယ်ယာအဝန်း၊ လယ်စခန်းမှ
လုပ်ငန်းတီထွင်၊ ဖန်တီးရှင်တို့
စွမ်းအင်အလှ၊ လွမ်းဆင်သရန်
မွှေးမြထုံကြည်၊ မိုးဝတ်ရည်ဖြင့်
လိုသည်မရှိ၊ ပိုမည်သိလျက်
ဝိတိလှိုင်းယဉ်၊ ပြည်သူ့ရင်ဝယ်
ခိုဝင်ကြည်သာ ရွာပါမိုး ... ။

၅။ ရတနာ

- * ကိုယ်ပိုင်ရှေးရှု၊ ယဉ်ကျေးမှုဟု
အနုပညာ ရတနာ ... ။

- * ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှု
ဖွံ့စေ့နှောင်ချည်၊ ခိုင်ခံ့တည်လျက်
ဝေစည်ဖွံ့ဖြိုး၊ ကိုယ့်အားကိုးမှ
မျိုးဂုဏ်လျှမ်းတင့် စွမ်းရည်မြင့် ... ။

- * ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှု
စေ့စပ်စုံညီ၊ မရပ်တည်ဘဲ
သွေဖည်ဖျက်ချိုး၊ အတုခိုးက
မျိုးဂုဏ်မလှ စွမ်းရည်ကျ ... ။

- * နိုင်ငံတစ်ခု၊ လူမျိုးတစ်စုကို
အနုပညာ၊ ရတနာတို့
ထည်ဝါဖွံ့စေ့၊ ယဉ်ကျေးမှု
ညွှန်းပြသက်သေ တည်လျက်ပင် ... ။

၆။ သင်္ကေတ

* နွေကိုမမူ၊ ဖက်ပြိုင်တု၍
 ရွက်နုရွက်စို၊ အေးရိပ်ချိုလျက်
 ပင်ပျိုထနောင်း၊ အားသစ်လောင်းသည်
 လမ်းကြောင်းဘေးတွင် အလှဆင် ... ။

* မခွဲမခြား၊ ခရီးသွားတို့
 နားခိုလမ်းဝေ၊ အပန်းပြေဖို့
 ရေချိုအေးလောင်း၊ အားပြည့်ကြောင်းပေါ့
 ထနောင်းရိပ်တွင် ရေချမ်းစင် ... ။

* နှလုံးစိတ်ဝမ်း၊ မေတ္တာလွမ်းသည့်
 ငြိမ်းချမ်းအေးမြ၊ သင်္ကေတ လေ
 အလှစေတနာ၊ ပြည်မြန်မာဝယ်
 ရှည်ကြာလေ့၊ ကြည်သာမွေ့လျက်
 ချစ်ငွေ့ပိုက် စွဲတော့၏ ... ။ ။

၇။ မြန်မာ့စံပယ်

(ဝဲရိုက်ဝဲသွင်းချိုး)

* စံပယ်ဖြူ
 ကြူပါပေ၊
 ဂုဏ်မြင့်မြတ်
 ရပ်လေ့။

* ကိုယ့် ရေမြေ
 ခြေနေတင့်၊
 လေပြည်မြူး
 ဖူးငံ့ပွင့်။

* သူ့မူဟန်
 စံလေ့၊
 ရည်မျှော်မှန်း
 လမ်းမကွေ့။

* သူ့အသွင်
 ထင်မကြီး၊
 အရောင်ပြု
 တုမမှီး။

၉။ ရနံ့မြေ

- * အဝေးနယ်မှ -
မြေးငယ်လက်ဆွဲ၊ ရပ်ကွက်ထဲ၌
ကွဲကွာဆွေမျိုး၊ တွေ့လိမ့်နိုးဖြင့်
မျှော်ကိုးရှာ၍၊ ယောင်ချာချာတည့်
ဗျာပိုရှိက်ငို အဘွားအို ။

- * အကြောင်းစုံသိ၊ ဝိုင်းအုံကြည့်၍
မချည့်ဝေဒနာ၊ ကိုယ်ချင်းစာလျက်
ကြင်နာသနား၊ မေတ္တာထား၏
အစားအသောက်၊ ပေးကမ်းထောက်၍
စောင့်ရှောက်ကျွေးမွေး၊ ကူမဖေးလျက်
အားပေးယုယ ပြုစုကြ၏။

- * မြန်မာ့မေတ္တာ၊ စေတနာတို့
ကရုဏာငင်၊ သံယောဇဉ်တို့
ကြင်နာပေးကမ်း၊ အံ့မခန်းပင်
စွမ်းအားထုံဘိ၊ ဘယ်မှာရှိလိမ့်
မွေးသည့်လှသည့် ရနံ့မြေ ... ။

၁၀။ အားမာန်

* မြို့နှင့်ကွာလှမ်း
 စိန်စမ်းထပ်ထပ်၊ တောတောင်ဖြတ်လျက်
 တောရပ်စွန်ဖျား၊ ခရီးသွားရင်း
 နားခိုခဲ့ရာ ကျေးလက်ရွာ ... ။

* ပဝေသဏီ၊ နှစ်ပေါင်းရှည်သည့်
 စေတီတန်ဆောင်း၊ ရွာထိပ်ကျောင်းတွင်
 ဟောင်းနွမ်းယွင်းအို၊ ဆည်းလည်းချိုလျက်
 ရိပ်ညိုအေးချမ်း၊ ငါ့စိတ်ဝမ်းတို့
 မျှော်မှန်းဘယ်ဆီ လမ်းဝေးသီ ... ။

* အို - ကြည့်စမ်းရှုစမ်း၊ အံ့မခန်းပင်
 ထက်စွမ်းလှပ၊ နုရွပညာ
 မာလာကမ္မ၊ လတာကမ္မ
 ပုပ္ဖတင့်ဆန်း၊ ခြူးပန်းခြူးအိမ်
 ပန်းလိမ်ပန်းတွန်၊ ကွန်ရယွန်လျက်
 ခြူးခက်နွယ်သန်း၊ ပျံ့ဘနန်းမျှ
 တောက်ရွန်းထည်ဝါ၊ ရှေးလက်ရာနှင့်
 ကြာလေနေပျို တန်ဆောင်းအို ... ။

* ယဉ်ကျေးမှုဟု
 အနုပညာ၊ ရတနာတို့၊
 ဆယ်ဖြာပန်းပွင့်၊ အားမာန်ဝင့်လျက်
 ဂုဏ်တင့်စေစည်၊ တို့မြန်ပြည်ကား
 ဘယ်ဆီဘယ်နား၊ ဘယ်သို့သွားလည်း
 ရှည်လျားသမိုင်း၊ တုနှိုင်းဖွယ်ကင်း
 ကြိုင်သင်းအနံ့၊ ဟိုသည်ယုံလျက်
 ရနံ့သည်ဂုဏ်၊ ရင်တွေ့ရန်မိ
 စွမ်းဟုန်မြင့်မား၊ မြန်ပြည်သားဟု
 ဝင့်ကြွားဟစ်အော် မော်မိတကား ။

၁၁။ ကိုယ်ပိုင်အလင်းနှင့် စွမ်းအားရှင်များ

* သီးခြားမူဟန်၊ စည်းဝါးမှန်နှင့်
ဌာန်ကရိုဏ်းကျ၊ စံတိုင်းအဆ
ကြည်မြသကို၊ ပီသချိုသည်
အဆိုတေးရှင်၊ ချိုတေးလွင် ။

* ကကြိုးကဟန်၊ စည်းကွက်မှန်နှင့်
နန်းဆန်အယဉ်၊ ပန်းဟန်အသွင်
ညင်သာအချိုးကျ၊ စဉ်အလာနိုးကြွ
အလှပီပြင်၊ အကရှင် ။

* ကိုယ်ပိုင်တီထွင်၊ ကိုယ့်သံစဉ်နှင့်
ယဉ်ကျေးထံတျာ၊ အစဉ်မွှေးသံသာ
အသံရှာချိုအေး၊ ဉာဏ်အလွှာဆိုတေး
အတွေးစာစီ၊ အရေးပါရမီ ။

* တီးလုံးတီးကွက်၊ ကိုယ့်စည်းချက်နှင့်
လက်သံခြိမ့်ခြိမ့်၊ ဘဝင်လှုံဖိန်
သိမ့်သိမ့်ရင့်ကျူ၊ ငြိမ့်ငြိမ့်ရွင်မြူး
အထူးပိုင်နိုင်၊ အတီးမြိုင် ။

* ဆို က ရေး တီး -
 အံ့ချီးဖွယ်စု၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်
 အနုပညာ၊ စဉ်အလာတို့၊
 ရိုးရာဓလေ့၊ သိမ်မွေ့ခက်ခဲ
 နက်နဲပြန့်ကျယ်၊ သုခုမနယ်တွင်
 အရွယ်မမျှ အစွမ်းပြသည့်
 အလှပျံ့မွှေး၊ တို့ရင်သွေးတို့၊
 ရှုငေးတွေ့ရ၊ ထိုခဏဝယ် ...။

** မျိုးဆက်သစ်တို့ -
 အနှစ်ကိုင်ဆုပ်၊ မတိမ်မြုပ်အောင်
 ဖော်ထုတ်စွမ်းရည်၊ တို့ရွှေပြည်ဟု
 ဝေစည်သာမော၊ အံ့ဩဖွယ်ကောင်း
 နှစ်ထောင်းရွှင်ပျ၊ အားရဂုဏ်ဟည်း
 ကြက်သီးဖြန်းဖြန်း၊ ကျောရင်ချမ်းလျက်
 အံ့မခန်းမာန်ဆူ၊ မျိုးဂုဏ်ထူမိ
 သည်းအူလှိုက်လှိုက်၊ ပီတိခိုက်၍
 ကိုယ်၌သိမ့်သိမ့် စိမ့်တကား ...။

၁၂။ အကောင်းအဆိုး

- * တစ်ကောင်ထိလျှင်
မချည့်အောင်နာ၊ ဝိုင်းအုံအာလျက်
ညီညာအားတိုး၊ အသိနိုး၍
အမျိုးကိုချစ် ကျီးစနစ် ... ။

- * အစာတွေ့လျှင်
မကွေ့ရှောင်ပြီ၊ ဝိုင်းအုံချီလျက်
ညီညာထမ်းရွက်၊ ကာကွယ်လျက်ဖြင့်
ပုရွက်ဆိတ်ညဉ့် စရိုက်ထင် ... ။

- * ကိုယ့်နေရာကို -
ထည်ဝါခမ်းနား၊ တည်ဆောက်ထား၍
အင်အားညီညာ၊ ဝတ်ရည်ရှာသည်
ရန်ကာမွေ့မွေ့ ပျားခလေး ... ။

- * သက်ရှိသက်မဲ့၊ ဝန်းကျင်လှဲ့ (လှည့်) ၍
စောင်းငဲ့ကြည့်ပြန်၊ တိရစ္ဆာန်ပင်
နည်းမှန်လမ်းကြောင်း၊ စရိုက်ကောင်းက

ကောင်းသည့်ဟန်မူ၊ အတုယူ၍
ကြည်ဖြူမျှတ ကျင့်သုံးရ၏။

* ယူသာယူပါ၊ ကောင်းနိုးရာတို့
တုသာတုပ၊ လိုက်ဖက်မှလျှင်
ဟိုမှသည်မှ၊ သဘာဝကို
အားကျခံမင်၊ အလှထင်၍
မဆင်မခြင်၊ မနှိုင်းယဉ်ဘဲ
မြင်မြင်လေရာ၊ ဂုဏ်ယူရာဟု
အရာရာတု၊ ယဉ်ပြိုင်ပြုလျှင်
ရှေးရှုရယ်ပွဲ ဖြစ်ပေလိမ့် ... ။

၁၃။ မြစ်ဧရာ နဒီလမ်း

(ဒွေးချိုး)

- * ချစ်စေတနာ
မြစ်ဧရာ နဒီကြော။
ရွှေခင်းစုံ အလှရိပ်
လွမ်းစိတ်ရှုမော။

- * ဧရာထိပ် ဆိပ်ကမ်းပန်းချီ
ဆေးမမီ သဘာဝ။
ရိုးရာအသွင် ဘဝင်ငြိ
ရွှေကြည့်မဝ။

- * အနိမ့်အမြင့် တောင်တန်းပြာ
သွယ်တန်းကာ ရစ်ခွေဂိုက်။
ဘုရားစုံ ထွတ်ဘုံဦး
ကြည်နူးဦးခိုက်။

- * မြစ်မင်းရဲ့ ဘယ်ညာ
မြကမ္မလာ လေယူတိမ်း။
ကောက်သီးနဲ့ ဝေဆာလှ
စိမ်းမြမြစိမ်း။

* တိမ်ရောင်ကွန့် ဖျော့တော့မှိန်
 ဆည်းဆာချိန် လှေကလေး။
 ကိုတံငါ ပိုက်ကွန်ချ
 ဘဝဝမ်းရေး။

* ရွာစဉ်တန်း အုံ့မှိုင်းဖြာ
 မြစ်စရာ ကမ်းနံဘေး။
 ထုံစေတီ ရေပုံကျောင်းနှင့်
 ဆည်းလည်းသံ လေပြန်လောင်း
 ငြိမ်ညောင်းသည့်တေး။

* ဟို အဝေး မှန်းကာမျှော်
 ရမ်းရော်ကာ ဘယ်ဝယ်ကြည့်။
 အားသစ်စရာ
 ကြွားဟစ်ကာ စရာအကြောင်းကို
 အများချစ်စရာ ဝေဖြာကောင်းပါလို့
 ဂုဏ်ပေါင်းယူမိ ... ။

၁၄။ ကမ္ဘာ့စာအုပ်ကြီး

* ရတနာပုံ မန္တလေးတံ
 စခန်းမွေးသည့် မင်းနေပြည်၊
 သာသနာရောင် ထိန်ထိန်လင်းလို့
 မင်းတုန်းမင်းကြီး ခံဌာနီ ... ။

* လောကမာရစိန် စေတီမြတ်ကို
 မန်းတောင်ရပ်၌ အခြေတည်၊
 စေတီဝန်းကျင် လှည့်ကာပတ်လို့
 အုတ်ပြာသားတို့ တစ်ဆောင်စီ ... ။

* ကျောက်ဆစ်အကျော် လုပ်သားထုတို့
 ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ရေးထိုးသည်၊
 ပိနည်းဘိဓမ္မာ သုတ္တန်မြတ်တို့
 ပိဋကတ် ပါဠိစုံစုံညီ ... ။

* ကျောက်ချပ်စာရေ ပေါင်းကာတွက်တော့
 ခွန်၊ နှစ်၊ ကိုး ချက်ပါဝင်စီ၊
 မိုးလုံလေလုံ ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့
 တည်တည်တံ့တံ့ နှစ်ကြာရှည် ... ။

* ပိဋကတ်သုံးပုံ စာအုပ်ကြီးကို
ကမ္ဘာ့အံ့ချီး သက်သေတည်း၊
ယဉ်ကျေးမှုမြေ မွေအနှစ်မို့
ဂုဏ်အစစ်နှင့် အားမာန်ချီ။
တို့မြန်ပြည်၊ တို့မြန်ပြည် ... ။

၁၅။ နွေအလွမ်း

(လွမ်းချင်း)

* မြူနှင်းငယ် လွမ်းပါလို့
 တောင်တန်းက ရီဝေ
 ရော်ရွက်တို့ ကြွေသည်
 ဥဒြန္တေ လေပြည်ညင်းရယ်တို့
 မြိုင်တွင်းမှာ သံချိုချိုနှင့်
 စိုလှတယ်လေး ... ။

* ရွာဝန်းကျင်ဝယ်
 တူယှဉ်အုံ့ဆိုင်း၊ ထန်းတောမှိုင်းလျက်
 ရွာတိုင်းမြိုင်ခြေ၊ နီဝါရွှေတို့
 ရွက်ကြွေလွင့်ဝဲ၊ ပျားလိပ်ပြာညံ့မစဲနှင့်
 နီတာရဲပွင့်လှိုင်၊ ပင်လက်ပံကြိုင်၍
 ဂနိုင်နယ်ခွင်၊ အလှဝေဆင်တော့တယ်
 မြင်မြင်ရရွာဆီကို
 မှိုင်းပြာရီ အာရုံညွတ်ပါလို့
 လွမ်းဆွတ်တယ်လေး ... ။

၁၆။ မိုးအညာ

(လွမ်းချင်း)

* မိုးတိမ်ညို မိုင်းပါလို့
 ရှစ်တိုင်းရယ် ပြာမှောင်
 လျှပ်စီးငယ် နှောင်သည်
 ရွာမယောင် သံစုံကျားပါလို့
 သုတ်ဖြူးလေ တောင်နယ်ခွင်က
 ရွှင်လှတယ်လေး ... ။

* သည်ရာသီဝယ်
 ခါမိခွန်အား၊ ယာသမားတို့
 ကြီးစားယာပြင်၊ ရွာဝန်းကျင်မှ
 ရေပြင်ကဖွေးဖွေး မိုးကအေးသနှင့်
 ဆိုတေးသံလွမ်း၊ ကြည်နူးဖွယ်စခန်းမို့
 လုပ်ငန်းရယ်ဖြိုးသန်
 ကောက်သီးနှံ လျှံဖို့
 မာန်မလျှော့ ကိုယ့်ရပ်ညာမှာ
 လွမ်းစိတ်ဖြာ မျှော်ရည်တမ်းပါလို့
 မှန်းမိတယ်လေး ... ။

၁၇။ အညာဆောင်း

(လွမ်းချင်း)

* ငွေနှင်းငယ် လွမ်းပါလို့
 တောပန်းတို့ မွှေးထုံ
 ယာသင်းနဲ့ စုံသည်
 ရွာရိပ်မြို့ ဌာနေက
 ဖြာဝေနေတဲ့ ရတုကိုလေး ... ။

* နှင်းနပြာရီ
 လေပြည်ဝှေ့ရမ်း၊ ရာသီကြမ်းသနှင့်
 ဆောင်းချမ်းခိုက်အေး၊ မီးဖိုဘေးမှာ
 ရေနွေးလက်ဖက်အုပ်၊ ပြောင်းပူးဖုတ်လျက်
 နှမ်းဆီစို ထန်းမြစ်သုပ်နှင့်
 အဟုတ်ကယ်ခုံမင်
 ရမ်းရော်ကာ မြင်သောခါ
 သည်းဘဝင် ကြည်သာလို့
 ရပ်ရွေညာ ဟေမန်ကဲကိုလ
 စွဲလှတယ်လေး ... ။

၁၈။ ယာစောင့် လယ်စောင့်တဲ

* ပဲ၊ ဝါ၊ နမ်း၊ ပြောင်း အလှည့်
 အညာယာပန်းချီ၊
 ညနေရီ တိမ်ရောင်ကဲ
 ယာစောင့် 'အန်းရွက်တဲ'။

* လယ်ကွက်ထဲ စပါးစုံ
 အောက်ရပ်ပန်းချီပုံ၊
 မြဝတီရုံ အလှကဲ
 လယ်စောင့် 'ခနိတဲ'။

* အားမာန်နှံ့လို့ အလှဆင်
 သူရပ် သူဝန်းကျင်
 စိတ်ထားပီပြင် စေတနာမြဲ၊
 ယာစောင့်လယ်စောင့်တဲ။ ။

အခန်း (၃)

၁၅။ လေ့ပုထ်

(အိုင်ချင်း)

* ချစ်ရိပ်စာတိမြေ
အညာတစ်လွှား၊ ကစားဖော်ရေ ... ။

* မြို့ရပ်ရိပ်မြို့၊ ခိုလှုံ့ပျော်မွေ့
နှစ်လတာရှည်၊ ရာသီရွေ့လည်း
လွမ်းတမြေမြေ မှော့ကွယ်။

* မွေးမြေရပ်ရွာ၊ အညာတစ်ခေါက်
ပုရစ်ဝေဖူး၊ နွေဦးပေါက်ခို
အရောက်သွားလို့ နားခဲတယ်။

* ယာခင်းပြင်ဝယ်
ဝါပင်နှစ်မြို့က် စိုက်ကြတယ်။

* ချိုတေးသံလွမ်း
ဝါဂွမ်းဝါပေါက် ကောက်ကြတယ်။

လမ်းခွက်ချိတ်
ဝါကြိတ်ဝါဖန် မှန်လှတယ်။

* မပြတ်အစဉ်
ဗိုင်းငင်ချည်ချ လှပတယ်။

* ကိုယ်ပိုင်လက်ရက်
အကွက်ဆန်းဖော် ပျော်ကြတယ်။

* လက်ဖြစ်အထည်
ခိုင်ကျည်အထွတ် ဝတ်ကြတယ်။

* အလို လေ့ အိုင်
ရိုးရာလေး၊ ကြည်မွှေဂုဏ်ထပ်
စရိုက်ဖွေ အမွေမြတ်နှင့်
အညာရပ် ယနေ့တိုင်လေး ။

၂၀။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသား
(ဒွေးချိုး)

* တစ်ရွာလုံး ဒိုးလိုဗွေ
မောင်ဖိုးတေ ဒေါ်ကြော့သား။
လူတကာ ချစ်မညည်း
ဘုန်းကြီး ကျောင်းသား။

* ဆွမ်းတော်ဗျို --- အော်
နှိုးအော်ကာ ဗျပ်ဆိုင်းထမ်း။
ကြေးစည်သံ နံနက်ခင်း
သင်းပျံ့ရွာလွမ်း။

* ရွာလမ်းမ နေညိုညို
ပုခိုးကို ဓလွယ်သိုင်း။
ခွေလှိမ့်ကာ ရင်ကိုကော့
ပြေးဆော့နေတိုင်း။

* ဆံရစ်ဝိုင်းနှင့် မောင်ဖိုးတေ
ကျောင်းမှာနေ ကျောင်းအိပ်စား။

ဝေယျာဝစ္စ သူမညည်း
ဘုန်းကြီးထံပါး။

* ဘုရားဝတ်တက် စာတွေအံ
ယံမင်္ဂလံ နမက္ကာရ။
ဆွမ်းပွဲပြင် ဆွမ်းတော်ကပ်
သံဝိရပ်ကျန။

* အလှူအတန်း အဖြာဖြာ
ဟိုသည်ရွာ ကြုံကြိုက်၊
သိမ်မွေ့စွာ ဘုန်းတော်ကြီးနှင့်
ထီးထမ်းလို့လိုက်။

* ချစ်ဖွယ်ခလေ့ ချစ်အမွေ
မောင်ဖိုးတေ ဝင့်ကြွား၊
ဂုဏ်ယူကာ အလှပြုံး
ဘုန်းကြီး ကျောင်းသား။ ။

၂၁။ သည်ဆည်နှင့် သည်နယ်

- * မှာချွေ ဖြာဝေ ယာမြေလွမ်းလို့
သဟာဆွေလွမ်းခဲ့ အညာမြေ၊
- * ဖြီးမယောင် အကျိုးဆောင် မျိုးအောင်လေမလား
မိုးခေါင်ရေရှား အညာမြေ၊
- * ကြာရှည် ဌာနီ ခါမိစွမ်း
ရာသီကြမ်းသည့် အညာမြေ၊
- * ဖြီးရွာ ရိုးရာ ကြိုးကာစိုက်
အဖိုးရတနာထိုက်သည့် အညာမြေ၊
- * ထနောင်း ခယောင်း နောက်ယာအခြေ
ချောင်းမြောင်းပေါသည့် အညာမြေ၊
- * ဖြီးရွာသည်းဘိ ခါတလေ
မိုးရွာနည်းသည့် အညာမြေ။
ရေလှောင်မြောင်းတို့ တူးကြမယ်။
- * သာကြည်အစစ၊ ရာသီမျှတ
ခါမိထကြွ ဆည်ဆောက်တည်
ကြာရှည်လှပ နယ်တစ်လျှောက်ဆီ။
- * စည်သာကြောင်းပြု၊ ညီညာပေါင်းစု
သည်ရွာမောင်းထု အဟုတ်မနားပြန်
ပြည်ရွာကောင်းမှု လုပ်အားမှန်။

- * ရည်ရွယ်ခရီး၊ သည်ဆည်အပြီး
သည်နယ်မည်ညည်း အလှကြွယ်
မှိတွယ်အနီး ဘဝထည်။
- * ဌာနေစခန်း၊ ယာမြေအဝန်း
ဖြာဝေလန်းဖို့ ဆည်များတည်
အညာမြေလှမ်းစို့ နယ်တစ်လွှားဆီ။
- * ပုဂံတောင်စောင်းက အခြေနည်းမှန်
လှိုမြောင်ချောင်းမ ရေစီးထန်သလှေ။
- * မြေဘောင်ကောင်းဖို့ အထူးလှဖွယ်
ရေလှောင်မြောင်းတို့ တူးကြမယ်။
- * ဆည်ရေချိုသောက် မျိုးဆွေမှန်
လယ်ရေလိုသလောက် ဖြိုးစေသန်။
- * ကြာရှည်ကောင်းဖို့ လုပ်သမျှမှန်
လာလေအပေါင်းတို့ ဒုက္ခခံမှ။

* ဘဝအခြေခိုင်
အလှတွေပိုင်ဆိုင်ဖို့
တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ဆည်အများကိုလ
လုပ်အားအမှန် ဖွေရှာလို့
အညာမြေ စိုပြည်လှအောင်
စွမ်းပါ့ခွန်အား ။

၂၂။ အလှမြေ

(လွမ်းချင်း)

* တစ်နှောငယ် သောက်ပါလို့
 ပိတောက်ရယ်ဝေစည်
 ထုံသင်နဲ့ ကြည်သည်
 ပွင့်ရွှေရည် နေခြည်ဟပ်ပြီမို့
 သည်ရပ်မြေ နယ်တစ်ခိုက
 ကြိုကြတယ်လေး။

* ပျော်စရာငယ်
 အတာရေလောင်း၊ မာစေကြောင်းနှင့်
 ဟောင်းညစ်မှုသန့်စင်၊ မေတ္တာငင်လျက်
 ကြည်ရွှင်ဆင်နွဲ့၊ ဒိုးပတ်ပွဲတို့
 ငြိမ့်သဲကာချည်၊ စေတနာသန်လို့
 ကျောင်းကန်ဘုရား၊ ကုသိုလ်ပွားရင်း
 စိတ်ထားချိုချို၊ ဘိုးဘွားအိုတို့
 ရိုသေဂါရဝ၊ ပူဇော်ကြသည့်
 အလှလျှံဝေ၊ ဓလေ့မွေကို
 ခါနှောအဆန်း၊ ယဉ်ကျေးဖွယ်လွမ်းလို့

စိတ်ဝမ်းက တူညီ
ပြည်တွင်းမှာ စည်တော့တယ်
ဌာနိကြော့ သည်မြေမှာ
ရေသီတာ ဖြာဝေလောင်းချိန်မို့
ကောင်းမြတ်လှလေး ... ။

၂၃။ ရွာသဘော ရွာမနော

- * အရှိကို အရှိအတိုင်း
ရိုင်းချင် လည်းရိုင်း၊
စကားဆို အပိုမပြော
ဟောဟော ဒိုင်းဒိုင်း။
- * မုသားနဲ့ ပြစ်မဆို
မနာလို ဝန်တိုကင်း၊
ဖြောင့်တန်းစွာ မလှည့်ပတ်
စိတ်ဓာတ်ပွင့်လင်း။
- * ရင်တွင်းက ပီတိဖြာ
အကြင်နာ စေတနာငှ၊
ကိုယ်ချင်းစာ အရောင်ဟပ်
ထပ်တူထပ်မျှ။
- * ပြောင်းလဲသည့် ဟန်မျက်နှာ
အမူရာ ဘယ်မရှိ၊
တည်ကြည်စွာ စိတ်ဖြူဆွတ်
လောကွတ်မသိ။

* အညာရပ် အညာခြေ
ရွာအခြေ စိတ်သဘော၊
ပင်ကိုဟန် ဓလေ့စရိုက်
လိုက်ဖက်ညီသော ... ။

၂၄။ ရင်ခုန်ည

- * လရောင်ရွန်းမြ၊ နှင်းဝေကျ
ညအလှဝယ် ပန်းနံ့ကြွယ် ... ။
- * ချစ်သူအိမ်အောက်၊ ဘူးစင်အောက်
နှစ်ယောက်တွေ့ဆုံ ပြုံးကျီစယ် ... ။
- * နောက်ဝါကင်းလွတ်၊ သီတင်းကျွတ်
လှထွတ်ခေါင်မူး လက်ထပ်မယ် ... ။
- * ဟို - နောင်အရေး၊ အမောင်တွေ
ငွေကြေးစုလို့ ကြီးစားကွယ် ... ။
- * ခင့်မိဘများ၊ ခွင့်ပန်ကြား
ခွဲခြားဂုဏ်နယ် ခက်လိမ့်မယ် ... ။
သဘောမတူ၊ အထုပ်ယူ
ချစ်သူနောက်ကို လိုက်ခဲ့မယ် ။
- * အဆင့်မတူ၊ အမြင့်လူ
ဆွတ်ချူလှမ်းမိ ရွှေအားငယ် ... ။

ကြီးစားရိုးသား၊ လူညိုထွား
စိတ်ထားဖြောင့်လို့ ချစ်မြဲကွယ် ... ။

* တစ်သက်မခွဲ၊ ရွှေလက်တွဲ
အမြဲအတူနေချင်တယ် ... ။
အို - ပြန်တော့နော်၊ သန်းခေါင်ကျော်
အဖော်မပါ ရင်မောဖွယ် ... ။

* လရောင်ရွန်းမြ၊ နှင်းဝေကျ
ညအလှဝယ် ပန်းနံ့ကြွယ် ... ။
ချစ်သူအိမ်နောက်၊ ဘူးစင်အောက်
နှစ်ယောက်တွေ့ဆုံ ရင်ခုန်ဖွယ် ... ။

၂၅။ ခြင်းဝိုင်း

* ထိုးကွင်းမင်ကြောင်
 ဝုတ်ကိုဆောင် မြန်မာ့သား၊
 ခုန်အဆန် ခုန်ပျံ့
 ခြင်းပွဲအားကစား။

* ဝိုင်းရွဲလို့ဆင်
 အမြင်မှာ ညင်သာစွာ၊
 ဘယ်ညာခြေ ပညာသုံး
 ရွေးလုံးဖြာကျ။

* မဟာညွန့် မဟာစွယ်
 သိုင်းလွယ် မဟာဒူး၊
 ဝေဟင် ခြေစွင်ရိုက်
 ဝိုက်ကြီးကထူး။

* ဒူး၊ ဖရောင့်၊ ဖဝါးခံ
 ဟန်မူရာ အလွန်လှ၊
 လေအဟုန် ခြေစုံမြောက်
 ကုထောက်သယ်မ။

* တစ်ကိုယ်ကောင်း ကင်းပပြန်
ကိုယ့်တာဝန် မလွတ်တမ်း၊
ဆန်းတကြယ် နည်းကြွယ်ဝ
မြူးကြွအံ့မခန်း။

* အပေးအယူ
ဖေးကူလို့ သပ်ရပ်၊
ကြံ့ခိုင်မာ မမောပန်း
ရွှင်လန်းဖျတ်လတ်။

* ငွေကုန်နည်း ပျော်စရာ
ကိုယ်ကျန်းမာ ပေါင်းစုအား၊
ရိုးရာမှန် မတိမ်မြုပ်
ဖော်ထုတ်ဝင့်ကြွား။ ။

၂၆။ အညာရပ် ဝါတွင်းချိန်

(လွမ်းချင်း)

* တိမ်မည်းညို မိုင်းပါလို့
 ရှစ်တိုင်းက ရွာမယောင်
 ရွှေမိုးမင်း ပြာပြာမှောင်သည်
 မာယာမှောင် ရွှေစည် ငြိမ်ပါလို့
 တခြံခြံခြံ သည်အညာ၌
 သာလှတယ်လေး ။

* သည်ရာသီဝယ်
 ခါမီအထူး၊ မြူးကြွဖွယ်အရုတ်ဦးမို့
 ရည်စူးလို့ နိဗ္ဗာန်၊ ဆွမ်းချက်သံနှင့်
 ကျောင်းကန်အသင့်၊ သီလကျင့်ဖို့
 ဂုဏ်တင့်တယ်ရှုမြင်၊ ရွာလုံးငယ်ရွှင်သောအခါ
 ချစ်ခင်ကြ ပျူပျူငှာ
 ဟန်မူရာ သိမ်မွေ့အေးပါလို့
 မွှေးလှတယ်လေး

၂၇။ ဆိပ်ကမ်းအလှ ပန်းချီ

* တန့်ကြည်တောင်ထိပ်၊ နေလုံးချိတ်၍
 မှိုင်းရိပ်ဝေရီ၊ ဧရာဝတီ
 ရွှေရည်ဖျော့တော့၊ လေပြည်နော့ဝယ်
 လှိုင်းဆော့ညင်သာ တေးထံတျာ ... ။

* ကျွန်းချောင်းအရပ်၊ တောင်ခြေကပ်လျက်
 ဓာတ်မြေစက်ရုံ၊ နောက်ခံမြို့ကာ
 စုန်ဆန်လှော်ရင်း၊ လှေတစ်စင်း
 မြစ်တွင်းပိုက်ချ အားမာန်လှ ... ။

* အဝေးဘယ်ဆီ၊ မှန်းမျှော်ရည်လည်း
 စေတီပုထိုး၊ ဝေစည်ဖြိုးလျက်
 မြစ်ရိုးဆန်စုန်၊ လွမ်းရိပ်မြို့
 အာရုံငြိတွယ် ရှုမောဖွယ် ... ။

* ဗူးဘုရားရိပ်၊ မြစ်ကမ်းထိပ်မှ
 အေးရိပ်စုံလင်၊ သည်ဝန်းကျင်ဝယ်
 လေနှင်ရာယုံ၊ တမာနံနှင့်
 ရှင်းသန့်တွယ်တာ၊ ဂုဏ်ဝင့်ဖြာသည်
 အညာသဘာဝ ဆိပ်ကမ်းပန်းချီ ... ။
 မြန်မာအလှ ထိပ်တန်းတည် ... ။

၂၀။ အမွေအိမ်က ရစ်ခုံလေး

* ကိုယ်မူကိုယ့်ဟန်၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်
 ကြံစည်စိတ်ကူး၊ လက်ရာထူး၍
 ရည်စူးရှိထား၊ ဂုဏ်ယူကြွားကာ
 အဘွားအထွက်၊ အဘိုးလက်ဖြင့်
 နှစ်သက်ဖွယ်ပင်၊ အသုံးဝင်သည့်
 ဗိုင်းငင်ချည်သွတ် ရစ်ခုံလေး။

* အဘွားအမွေ
 အမေဆက်ခံ၊ အဖိုးတန်ဟု
 မျိုးမာန်ဂုဏ်တင့်၊ အားမာန်ဆင့်လျက်
 အသင့်ကိုင်တွယ်၊ မြတ်နိုးဖွယ်ပင်
 ပန်းနွယ်ပန်းခက်၊ မြူးကြွယုက်လျက်
 လက်ရာသန့်သန့် ရစ်ခုံလေး။

* ခြေ
 ကျေးလက်ဒေသ၊ အနေကျလျက်
 လောကဝန်းကျင်၊ အလှဆင်ကြ
 တီထွင်မှုပေါ်၊ စိတ်ကူးဖော်၍

ဝင့်မော်ရွှင်ပျ၊ သုခုမ ဟု
ဘဝဆန်ဆန်၊ စရိုက်ဟန်နှင့်
ညှစ်တိုရာပြု၊ လက်ရာစုတို့
အနုပညာ၊ ကျေးလက်ရွာတွင်
ဘယ်မှာတန်ဖိုး ဖြတ်နိုင်အံ့။ ။

၂၅။ အညာနှင့်ဝါ

(တျာချင်း)

* ယာပြင်တစ်ဝိုက်၊ ဝါစိုက်တို့တောင်သူ
 ရာသီမလင့်၊ ဝါပွင့်မွေးမွေးဖြူ
 အညာဟန်မျှ၊ ယာသူခ 'လှေ'
 ဝါကောက်တေးချို၊ နေညိုညို
 မေပျိုပျော်ရွှင် 'မွေ' သည်နှင့်လေး ...။

* ရိုးရာမမေ၊ ရွာငွေမြတ်နိုးခင်
 ဝါဖန်ဝါကြိတ်၊ ရွာရိပ်လုပ်ငန်းဝင်
 လုပ်အားအစဉ်၊ ဝိုင်းငင်ချည် 'ချ'
 ပလွေသံလွင်၊ ညရိပ်ခွင်
 မေခင်ရင်ခုန် 'ရ' သည်နှင့်လေး ...။

* ညဉ့်ဦးအလှ၊ အေးမြသည်ရိပ်မြို့
 ပန်းစုံရနံ့၊ ရှင်းသန့်ပျံ့မွှေးထုံ
 လက်ခတ်သံစုံ၊ ရိုးဂုဏ်မ 'ပြတ်'
 အကွက်ဆန်းထွင်၊ တေးသံလွင်
 မေခင်ရက်ကန်း 'ခတ်' သည်နှင့်လေး ...။

* လက်မှုအတတ်၊ သည်ရပ်နယ်ဝန်းကျင်
 ကိုယ်ပိုင်ဖျင်ကြမ်း၊ ဆင်မြန်းဝတ်စားဆင်
 မျိုးချစ်စိတ်ယှဉ်၊ ခုံမင်စ 'ရိုက်'
 ဘဝအားမာန်၊ အလှဖန်
 မှုမှန်နှလုံး 'ပိုက်' သည်နှင့်လေး ...။

နှစ်ခြိုက်တွယ်တာ အညာခလှေမှန်ကြပြီ။
 ချစ်ထိုက်ဖွယ်ရာ သူငါမမေ့ဟန်လှသည်။

၃၀။ အညာထန်းသမား မိသားစု

- * အညာရွှေကြမ်း၊ အညာထန်းတို့
စိန်းလန်းညိုမှောင် ဇွဲအားဆောင်...။
- * သည်ထန်းတောထဲ၊ ထန်းရွက်တဲနှင့်
ဆင်းရဲမှုဒဏ်၊ ကြံကြံခံသည်
အားမာန်ဖွဲ့စု မိသားစု....။
- * မိသားစုတွင်
ဖခင်အိမ်သား၊ ပြည့်ဖြိုးအားနှင့်
ပျော်ပါးသွက်လက်၊ ရှဉ့်ညိုတက်သို့
ထန်းလက်ထန်းပင်၊ ရင်းထောင်ဆင်၍
ဟိုပင်သည်ပင်၊ တက်ဆင်းလျင်သည်
နေဝင်ရိုးရီ တေးဟစ်သီ...။
- * မိခင်အိမ်သူ၊ မညည်းညူနိုင်
မီးပူမကြောက်၊ မီးရှိုက်တောက်လည်း
မွေ့နှောက်ကြိုလျက်၊ ထန်းရေချက်သည်
ထန်းလျက်ဖြူဖြူ တေးချင်းကြူ...။

* သားနှင့်သမီး၊ အသိသီးလျှင်
မညည်းအတူ၊ ဝိုင်း၍ကူရ
နေပူမကြောက်၊ ထန်းပင်အောက်တွင်
အိုးကောက်အိုးဆေး၊ ကြီးတပ်ပေး၏
ချွေးတစ်စုံစီ တေးချင်းဆို...။

* ဪ...
ထန်းမိသားစု၊ ပင်ပန်းမှုကို
အန်တုဖက်ပြိုင်၊ ရင်ဆိုင်ရဲရဲ
မာန်စွဲပြည့်ဝ၊ ရောင့်ရဲကြနှင့်
ဘဝကြည်ဖြူ၊ အလှမှုတို့
အပူအေး၍ မွေးတော့သည်။

၃၁။ ဓလေ့ဆန်းသည့် ဆီဆွမ်းအလှူ

(အိုင်ချင်း)

- * ဓလေ့အနှစ်
ဓမ္မချစ်ကာ တူညီအားနှင့်
တစ်ရပ်ခြားသည့်ယောက်မတို့လေ ...။
- * ဟိုရှေးစဉ်လှူအံ့ ရှည်ကြာသည်လမ်း
တို့ရပ်ရွာ အားမာန်လွမ်းလို့
ဆီဆွမ်းလောင်းပွဲ နွဲကြအစဉ် ...။
- * ဆီမီးပူဇော်၊ ရည်မျှော်ကျွတ်သီတင်း
မြတ်စေတီပွဲတော်ခင်းဖို့
ပျံ့သင်းဂုဏ်ရှိန် ထိန်ပါဘိရှင် ...။
- * တို့ရပ်ရွာဘုံ၊ ကျောင်းစုံပင့်လျှောက်
သာသနာ ထိန်ဝါတောက်လို့
ဝမ်းမြောက်ရွှင်ကြည် ဆီလှူကြသရှင်... ။
- * ယဉ်ကျေးမှုယှဉ်၊ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း
ရွာလယ်မှာ ဒိုးပတ်ဝိုင်းနှင့်
အိမ်တိုင်းလောင်းလို့ ကောင်းသည့်အစဉ်...။

* ရှင်ပြုံးပျူငှာ၊ မေတ္တာချီမွှေး
 စားပါခေါ် အိမ်တိုင်းကျွေးလို့
 နွေးထွေးစိတ်တို့ အေးရိပ်စုံရှင်...။

* အလိုလှေအိုင်
 ရည်စူးကာ လှမ်းအတူပေါ့
 ကြည်နူးစွာ အစွမ်းထူသည့်
 ဆီဆွမ်းမူ လောင်းလှပွဲ
 အားခဲမြိုင်လေး။

(ကော့မှူးမြို့နယ် ထန်းမနိုင်ရွာ ဆီဆွမ်းလောင်းလှပွဲသို့)

၃၂။ နိုးရေခွက်

* ဤနယ်ဝန်းကျင်၊ ရေအိုးစင်တွင်
 အထင်ကရ၊ ပီပြင်လှ၍
 ဘဝနှင့်ယှဉ်၊ ယဉ်လည်းယဉ်၏
 အသွင်လည်းထူး၊ ဘဝင်မြူးသည်
 'နွားကူးရွာ' ထွက်၊ နိုးရေခွက်။

* ဝါးခြမ်းစိတ်လွှာ
 နိုးဖြာရက်လုပ်၊ သရိုးအုပ်၍
 ဆေးသုတ်ခြယ်သ၊ ခိုင်ခံ့လှ၏
 ပြည့်ဝပညာ၊ အံ့စရာကား
 ရေမှာနှစ်မြို့ပ်၊ မနှစ်မြို့ပ်ပေ
 နှစ်မြို့ပ်စေမှု၊ လုံ့လပြုလည်း
 သူ့နည်းသူ့ဟန်၊ သူ့အားမာန်နှင့်
 အမြန်ရုန်းထွက်၊ ရေပေါ်တက်
 စံထုံးမပျက်၊ နိုးရေခွက်။

* 'နွား' ကူးရွာဟု
 တောင်သာနယ်ဘက်၊ တောကျေးလက်မှ
 လက်မှုပညာ၊ ပန်းဆယ်ဖြာတွင်

ထည်ဝါဖော်ညွှန်း၊ အစဉ်ထွန်းခဲ့
ပန်းယွန်း၏ဂုဏ်၊ တို့ရိပ်မြို့မှာ
ခိုလှုံမပျက် ခရီးဆက်။
အညာကျေးလက် ပစ္စည်းထွက်။
မြင်သူစုံမက် နှီးရေ့ကွက်။ ။

၃၃။ ရွှေစိုးညို (ပုံကြီးသံ)

- * သည်းလိုက်ပါကွယ် ရွှေစိုးညို
လယ်မြေယာ ဝေဆာပြီးအောင်
မိုးမျှော်လို့ ကြို ... လှေ။
- * ရွှေပိန်ညင်းရယ်တဲ့ ချစ်တေးချို
ဝဠာတစ်နီ ပြိုမယောင်ညှို့တယ်
မိုင်းမို.မို.ညှို့ ... လှေ။
- * ပဲစိုက်ပါတဲ့ မလေးခင်
မိုးခြိန်ထန် ရေလှုံ့ပွေးတယ်
တေးဆိုလိုရွှင် ... လှေ။
- * နွားတစ်ရှဉ်းရယ်နဲ့ ထွန်ရေးငင်
ပျိုကိုရင် ယာပြင်လှေမှာ
စွဲမွေ့မွေ့ ခင် ... လှေ။
- * တို့စရိုက်အညာရဲ့ ပုံကြီးသံ
လှေခင်စရာ စဉ်အလာထူးရယ်နဲ့
ဖြူးပျော်သည့် ဟန် ... လှေ။

* တို့ခွန်အားရယ်နဲ့ တို့အားမာန်
စုံကြီးသံ မိုးယံဟိန်းတယ်
ခြိမ်းသိမ့်သိမ့် ညံ ... လှေ။

အခန်း (၄)

၃၄။ တန်ဖိုး

* ဂုဏ်ဓန အဆောင်အယောင်
တပြောင်ပြောင်ထိန်ထိန်ညီး။

* ဂုဏ်ကြွယ်ဝ စံတင်စရာ
ဉာဏ်ပညာ အံ့ဖွယ်ကြီး ...။

* ဂုဏ်အလှ သန့်ကြည်စင်
ခံ့ထည်လွင် ရှုမငြီး ...။

* ဂုဏ်အလွှာ ဂုဏ်ဖြိုးမောက်
ဘယ်လောက်ပင် ဂုဏ်တွေကြီး။

* ရှုဆင်ခြင်
လူ့ဝန်းကျင် လူ့အကျိုးကိုလ
မသယ်ပိုး ရှောင်ကြဉ်ခွာ၍
နှောင်ငင်ကာ ကိုယ်ကျိုးငဲ့
(လူ့ဘဝမှာလေ)
တန်ဖိုးမဲ့ ခရီး ။ ။

၃၅။ သဘာဝ

- * မိဘကျင့်ဝတ်၊ မယွင်းချွတ်ခဲ့
ဖျန်းဆွတ်ကြင်နာ၊ စေတနာတို့၊
မေတ္တာစိုးစိုး တို့လူမျိုး။
- * သားသမီးဝတ် ကင်းမလွတ်ခဲ့
ကိုင်းညွတ်ကြည်သာ၊ ရိုသေစွာဖြင့်
တွယ်တာမြတ်နိုး တို့လူမျိုး။
- * ကျင့်ဝတ်ညီစွာ၊ မြတ်ဆရာတို့၊
နစ်နာမှုခံ၊ ပီတိလျှံခဲ့
အမှန်ကြည်နူး ဥယျာဉ်မှူး။
- * ကျင့်ဝတ်စုံသိ၊ ချစ်တပည့်တို့၊
ပီရိအနေ၊ ကြောက်ချစ်လေ၍
ရိုသေရွှင်ဖြူး စိတ်ကြည်နူး။
- * ဌာနေသည်ရပ်၊ ကျင့်ဝတ်မြတ်တို့၊
ရစ်ပတ်လွမ်းခြုံ၊ အေးရိပ်မြို့တည်
ရိပ်မြို့မှထွက်၊ ကျင့်ဝတ်ဖျက်၍

ဟိုမက်ဟိုမျှော်၊ သည်ကျော်ဟိုမှန်း
ဟိုလွမ်းဟိုခင်၊ ဟုတ်လိမ့်ထင်လည်း။

* အစဉ်မရိုး၊ ဂုဏ်မညှိုးသည့်
ဘိုးဘွားကျင့်ထွေ၊ တို့အမွေကား
ရှာဖွေနှိုင်းတု ရအံ့လော။

၃၆။ ကိုယ်ခံအား

- * လက်ဆောင်ပေး၍
 နွေးထွေးကြည်ဖြူ၊ လက်ခံယူလျှင်
 ခံယူသူ၏၊ ထံမှာရှိ၏။

- * လက်ဆောင်ပေး၍
 မနှေးပြန်လှန်၊ လက်မခံသော်
 အမှန်ချင့်တွက်၊ ပေးသူလက်။

- * ဘယ်သို့မနော၊ ဘယ်သို့စောဖြင့်
 သဘောရိုးရိုး၊ မရိုးရိုးလေ
 ကိုယ်ကျိုးကြည့်ကြည့်၊ မကြည့်ကြည့်လေ
 လွမ်းဖိအားပြု၊ ယဉ်ကျေးမှုကို
 ရှေးဂူဖျက်ရန်၊ ထိုးနှက်ဉာဏ်ဖြင့်
 တို့ထံဝင်ရောက်၊ ဒိုးမွေနှောက်လည်း
 မဖောက်မပြား၊ ကိုယ်ခံအားတို့
 စွမ်းအားပြည့်မှု၊ မခံယူလျှင်
 ပေးသူပြန်၍ ယူပေလိမ့် ...။

၃၇။ လမ်း

- * အေးရိပ်မြို့သို့
 ခိုလှုံကြရန်၊ ဆန္ဒမှန်ဖြင့်
 မူဟန်ပိုင်းခြား၊ မြော်မြင်အားတို့
 စွန့်စားထွက်မြက်၊ ခရီးထွက် ...။

- * အရှေ့အနောက်
 တောင်မြောက်ဝဲယာ၊ လမ်းတွေဖြာ၏
 ဘယ်မှာဘယ်လမ်း၊ ဟိုသည်လမ်းတို့
 လမ်းတိုင်းမှလျှောက်၊
 ရောက်ကိုရောက်လိမ့်...။

- * ချောချောမွေ့မွေ့
 မကွေ့မကောက်၊ ခရီးပေါက်ရန်
 ချင့်ထောက်စီးဖြန်း၊ ဘယ်သို့လှမ်းစေ
 စည်းကမ်းပျောက်က မရောက်နိုင် ...။

၃၀။ အသိအပြုံး

(လေးချိုး)

* မျက်စိမှန် နားထွေထိုင်းပါလို့
 လက်ချည့်တုန် ပါးရေလှိုင်းတွေနှင့်
 အပျက်ငြိစုံ ခါးတွေကိုင်းပီပို
 အသားအရေ ဆိုင်းပါတဲ့ဧရာနယ် ...။

* အရှိန်အရွယ်
 ထိန်မကွယ် အပြစ်ဖက်လို့မညည်းပါဘူး
 တိမ်သဖွယ် ဖြစ်ပျက်ရိုးမှာလ
 အရှိန်နှယ် ချစ်လျက်မနီးခဲ့ပေလို့
 မီးတမျှပုံနယ် ...။

* ကိုယ့်စခန်း ကိုယ်ပြင်
 ကိုယ့်လမ်း ကိုယ်နှင်လို့
 ကိုယ့်ဥယျာဉ် ပန်းငုံဖူးရအောင်
 ရည်စူးကာ အလှတွေ အစုံစုံနှင့်
 ကြည်နူးစွာ ဘဝတွေအဖုံဖုံပေါ့
 ဓလေ့ဘုံ လောကဓံ တရားမှာလ

မတွေ့ကြုံ သဘောမှန်ထားပါလို့
မရပ်မနားခရီးဝယ် ...
နှစ်တွေကွယ်လို့ အဖြစ်တွေဟောင်း:။

** မှတ်မထင်

လျှပ်အသွင် တွေ့ကြုံခိုက်မှာဖြင့်
အမြစ်စရိုက်မှာ မခုံမင်ပေမည့်
ဘဝင်လှိုက်ခါ ကတုန်ကယင်ပေါ့
အငင်အရှိုက်မပါ တစ်ဖုံဆင်လို့
အစွဲထင် အသိဖုံးကာပါ
အမြဲပင် အကြည့်ရှုံးလေတော့
အသည်းတွင် မချိနှလုံးရယ်နှင့်
ကွယ် ... ပြီးမိခဲ့ကြောင်း:။

၃၉။ အကာအနှစ်

* လောဘစက်ခေါင်း၊ ချိတ်ဆွဲမောင်း၍
 လမ်းကြောင်းသရုပ်၊ ဟုတ်မဟုတ်လည်း
 မြုပ်ချည်ပေါ်ချည်၊ နှမ်းဟိုက်ပြီ ...။

* ပြည့်ဝလေနိုး၊ နည်းစုံတိုး၍
 ကြီးအားမာန်သစ်၊ သိမ်းဆည်းချစ်လည်း
 ဖြစ်ချည် ပျက်ချည်၊ မြဲမတည် ...။

** သောကအစုံ
 မှော်ရုံမြိုင်တော၊ မောလည်းမောပေ၊
 အပြောကျယ်စွာ၊ ဤလူရွာဝယ်
 အကာအနှစ်၊ ဉာဏ်စိစစ်လျက်
 အနှစ်ကိုင်ဆုပ်၊ ရိက္ခာထုပ်မှ
 ဇာတ်ရုပ်ပီပြင် နိုင်လိမ့်မည် .

၄၀။ ဘဝမိုးတိမ်

* ဂဠုန်၊ နဂါး၊ မာန်ဟုန်ကြွေးလျက်
ဆင်၊ နွား၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ စစ်တိုက်ပွဲနှင့်
ဆေးဆွဲရှုပ်ပုံ၊ ဖြစ်ပျက်စုံသည်
ရိပ်မြဲမငြိမ် ကောင်းကင်တိမ်။

* ဘဝလူ့ဘောင်၊ မိုးတိမ်တောင်သို့
မှောင်ခဲတစ်လီ၊ နီခဲတစ်ခါ
သာခဲတစ်ပုံ၊ ကြုံခဲတစ်ရံ
ဆန်ခဲတစ်ဖြစ်၊ သစ်ခဲတစ်ချိန်
မှိန်ခဲခဏ၊ တဒင်္ဂတွင်
နှိုင်းဆမငြိမ် ဘဝအိမ် ...။

* ဆေးတစ်အိုးကျွမ်း၊ ကွမ်းတစ်ယာညက်
ဖြစ်ပျက်အစုံ၊ တွေ့ရှိကြုံလည်း
မွေ့မြို့တွယ်ငင်၊ သံယောဇဉ်ကြောင့်
ဆင်ခြင်မှုကင်း၊ သည်လမ်းကျဉ်းဝယ်
လျှောက်ရင်းခရီး ပျောက်ပေလိမ့် ...။

၄၁။ ပါးစပ်ရာစင်

(ဒွေးချိုး)

- * အချိုအချဉ် အစပြာ
အရသာ ခြောက်ပါး။
တစ်ချောင်းလျှာ အလိုလိုက်
ကြိုက်သလိုစား။
- * ကုန်းပေါ်က သတ္တဝါ
ရေအောက်မှာ သတ္တဝါများ။
သတ္တဝါ အနန္တ
စားရသမျှ စား။
- * အကြော်အလှော်
တော်သလို အစိမ်းအကျက်။
ကြံဆုံရာ အစုံကြိုက်
နှစ်မြိုက်စွဲမက်။
- * သည်ပါးစပ်
အညိုထပ် နေ့စဉ်သာ
စည်းဆိုတာမပြု ...။

တစ်ခါတစ်ရံ
စာနာဟန် စံတမျှ
သတ္တဝါ မှန်သမျှ
အ, ဝေရာ ဟောပျူ။

၄၂။ သံသရာ

- * သီလမဖက်၊ ဒါနစွက်လည်း
ထက်မြက်မှုည် မကျယ်ပြန့် ...။
- * သီလမပါ၊ ဘာဝနာလည်း
ဆေးရာသည့်လမ်း မထိစွမ်း ...။
- * သီလအကျင့်၊ လမ်းမဖွင့်က
အခွင့်မသာ ပြည်ခေမာ ...။
- * သီလရနံ့၊ ဘဝင်ပျံ၏
ရှင်းသန့်မထုံ၊ မလုံခြုံက
သုံးဘုံလောက၊ ကျင်လည်၍
ဒုက္ခပိစီး၊ ပူလောင်စီးနှင့်
ခရီးဘယ်တော့ ဆုံးပေလိမ့် ...။

၄၃။ ပန်းတိုင်

* သံသရာရထား၊ ခရီးသွားလေ
 ရှည်လျားခုတိုင်၊ မဆုံးနိုင်သေး
 ပန်းတိုင်မနီး၊ သည်ခရီးဝယ်
 ဆုံစည်းတွေကြ၊ ခွဲခွာကြနှင့်
 လက်ပြနှုတ်ဆက်၊ တက်သူတက်ပေါ့
 ဆက်လက်ခရီး နှင်ဆဲကို ...။

* အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ...
 ခန္ဓာနာမ်ရုပ်၊ ဖြစ်ပျက်ချုပ်ကို
 သရုပ်မကွဲ၊ အတ္တမြဲနှင့်
 ငိုပွဲရယ်ပွဲ၊ အနေရဲလျက်
 ငါစွဲမတ်ခိုင်၊ ငါနှင့်ဆိုင်သော်
 ပန်းတိုင်ဘယ်တော့ ရောက်ပေလိမ့်။

၄၄။ နှုတ်ဆက်ခြင်း

- * လူ့လောကထဲ
 ငိုပွဲနှင့်လွမ်း၊ ငါ့လှမ်းတော့
 ဝမ်းပန်းတသာ၊ ပျူငှာကြည်နူး
 ပျော်ဖြူးပြီးရွှင်၊ ငါ့ဝန်းကျင် ...။

- * အချစ်အမုန်း၊ အရှုံးအနိုင်
 မခိုင်မမြဲ၊ အခွဲတန်းလန်း
 လမ်းမပေါ်မှာ၊ သိပ်မကြာပါ ...။

- * လောဘ ဒေါသ
 အတ္တနှင့်ငါ၊ သံသရာခရီး
 မိုးကြီးလည်းချုပ်၊ မီးခွက်မှတ်၍
 နှုတ်ဆက်ဟန်ပြင်၊ ခရီးနှင့်ရန် ...။

- * မျက်ရည်သွင်သွင်
 ဝန်းကျင်အများ၊ ငါ့ကိုတားလည်း
 နားနိုင်သွားနိုင်၊ ငါ့မပိုင် ...
 ရင်ဆိုင်ခွင့်လွတ်ကြပါတော့။

၄၅။ ခြေတစ်လှမ်း

* အစဗွေနှောက်
 ဘဝမြေတစ်လျှောက်
 ငါ့ခြေထောက်
 လှမ်းလျှောက်နိုင်သည့် အချိန် ...။

* မှန်မှန်ဖြည်းဖြည်း
 မြန်မြန်နှေးနှေး
 သန်သန်ပြေးပြေး
 အရေးတကြီး
 မင်းမညည်း
 အဝေးအနီး
 ခရီးအကြိမ်ကြိမ် ...။

* ရန်ဘယာ တည်ရာစခန်း
 ကံကြမ္မာ ကြည်သာလွမ်း
 သံသရာ ရှည်ကြာလမ်း
 လျှောက်လှမ်းလို့ မတည်ငြိမ်
 သောကတိမ်လွင့် သခင်ရင်ထဲ၊
 လောဘ အချိန်ဖင့် လွင့်စင်မြ၊
 မောဟအရှိုန်နှင့် မြင့်တင်ဆဲ။

* ခြေတစ်လှမ်း
ကုဋေတစ်သန်းရယ်နှင့်
မကြွေနှမ်းခင် အမှားစရိုက်ကိုလ
နှေလမ်းပြင် တရားအမြိုက်တွေနှင့်
မနား ကတိုက်ကရိုက်
တခြား အလိုက်အထိုက်
အားစိုက်ဖို့ခဲ။

၄၆။ ရွှေပုပ္ဖား

(၉သြသံချိုဆင့်စပ်)

- * လွမ်းရိပ်ဝေဖြာ၊ ရှုခင်းသာ
အညာမြေလွမ်းလို့ လန်းရမယ် ...
သဟာဆွေမှန်းလို့ ဆန်းရမယ်...။
- * ပုပ္ဖားမထွှီနှင့်၊ တောင်ချင်းဆိုင်
နံ့ကြိုင်အေးလို့ ငေးရမယ် ...
ပျံ့လှိုင်မွှေးလို့ မွှေးရမယ် ...။
- * ပြာပြာမှိုင်းအုံ၊ တောင်ငွေ့ခြံ
ဝတ်ရုံလူးလို့ မြူးပျဲမယ် ...
ထွဋ်ဘုံဦးစို ထူးပျဲမယ်။
- * ဆည်းလည်းသံလွင်၊ လေပြည်တွင်
ရွှေရင်လန်းလို့ ဆန်းပျဲမယ် ...
မေခင်မှန်းလို့ လွမ်းပျဲမယ်။
- * စမ်းရေငြိမ်ဖြာ၊ စကားဝါ
လေမှာထွေးလို့ မွှေးရမယ်
ရေပြာမွှေးလို့ အေးရမယ်။

* ကျေးဇူးတင်သံချို၊ နေညိုညို
လှိုမြောင်တွေ့လို့ ကွေပါမယ် ...
ဟိုတောင်ငွေတို့၊ ခွေပါမယ်။

* မြိုင်ရိပ်ထူထူ၊ ရုက္ခမူ
မူတင်စခန်းတို့၊ ဆန်းလှတယ်
လူရှင်ရဟန်းတို့၊ လှမ်းကြွတယ်။

* သစ်သီးချိုချို၊ စမ်းရေချို
တေးချိုဟစ်လို့ ကြုံရမယ် ...
ဆေးစိုမြစ်တို့၊ စုံလှတယ်။

* ယာလယ်ဖြန့်ချို၊ ကြက်မောက်ဆည်
ရေကြည်လိမ်းလို့ စိမ်းလှတယ် ...
လေပြည်တိမ်းလို့ ယိမ်းသမနှယ်။

* လွမ်းရိပ်စေဖြာ ရှုခင်းသာ
အညာမြေလှမ်းလို့ လန်းရမယ် ...
သဟာဆွေမှန်းလို့ ဆန်းရမယ်။

အခန်း (၅)

၄၇။ ထာဝရမေတ္တာ

- * အို လမင်း
 လှင်းချွတ်မှိုန်ချည်၊ ရပ်မတည်။
- * အို လေညင်း
 သင်းလိုက်ပြင်းလိုက်၊ သူ့စရိုက်။
- * အို အလှပန်း
 လန်းခါခွမ်းခါ၊ မရေရာ။
- * အို အေးပြစမ်း
 လွမ်းပေခန်းပေ၊ သူ့စလေ့။
- * ထာဝရလင်း၊ ပျံ့ပျံ့သင်း၍
 သန်ရှင်းကြည်လန်း၊ အစဉ်လွမ်းခဲ့
 စွမ်းအားတည်မြဲ၊ မပြောင်းလဲသည့်
 ထူးကဲချိုန်ဆ - နှိုင်းမရ။
 မိဘမေတ္တာ အနန္တ။

၄၈။ သားနှင့် သမီး

* သား

‘ကျား’ ဆိုတာ ရန်မူကိုက်။
မျိုးဆက်သန် ဂုဏ်ယူကြွားဖို့
‘အား’ သာဖြစ်လိုက်။

* သမီး

‘မီး’ ဆိုတာ ပူလောင်ခြစ်။
အရိပ်ဖြာ အစဉ်အေးဖို့
‘ထီး’ ကလေးသာဖြစ်။

* သားနှင့်သမီး

အားနှင့်ထီး။

အားကြီးတဲ့ အခက်အခဲ

ပွားစီးလက်တွဲ

တားဆီးဖျက်ခွဲ

ရဲရင့်တဲ့ အနာဂတ်

မြင့်မြတ်စွာ ထွေးပွေ့

ဖေဖေခရီး ...။

၄၉။ အဝေ

* ယံမင်္ဂလံ တစ်ပိုင်းတစ်စနှင့်
 ရှင်လူထွက်စ လူပျိုပေါက်
 သူများသိုးအုပ်နောက် အငှားကျောင်း
 လက်တွေ့ဆိုတဲ့ ဘဝကျောင်းမှာ
 ဝမ်းရောနှင်တံနှင့် တို့တို့ပြီးမောင်း
 ရာသီပြောင်း နှစ်များကြာ ...။

* အိမ်ထောင်ဦးစီး
 ရှုမငြီးဖွယ် သမီးသား
 ဇနီးမယား ခွန်အားသစ်
 သိုးအုပ်ကြီးလည်း ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်
 ဘဝတစ်ထစ် အလှဖြာ ...။

* ခေတ်ပညာ မတတ်ပေမယ့်
 အနာဂတ်ကို တွက်ချက်
 သားအတွက် ပညာရေး
 လက်မနှေး နောက်မဆုတ်
 သိုးအုပ်ကြီးကို အပြီးဖြုတ်
 အတွေးကိုင်ဆုပ် မြို့ကြီးမှာ
 ပညာရှာ တက္ကသိုလ်ပို့။

* အားအနှစ်
သားချစ်က ပညာတတ်
မြို့ရပ်မှာ ကြင်ရာတွေ့
အားလုံးကိုမေ့ မြို့ကြီးပျော်
မျှော်လင့်ချက်တွေ ပျောက်ဆုံး
ရောင်ခြည်သစ်တွေ တိမ်ဖုံး
ဘဝဆိုသည့် အနိုင်အရှုံး
အားလုံးကို သုံးသပ်
ဆုံးဖြတ်ချက် နိဂုံးချုပ်
သူများသိုးအုပ် အငှားတောင်း
သိုးကျောင်းမလို့ ...။

၅၀။ အမေ့ထမင်းဝိုင်း

- * မခမ်းမနား၊ မဆန်းပြားလည်း
စွမ်းအားပြည့်စုံ၊ မွှေးနံ့ထုံသည်
လက်ဆုံခင်းသည်၊ ထမင်းဝိုင်း ...။
- * အညာတူစီထောက်၊ ရွာအလျောက်ပေါ့
ပဲနောက်၊ ပြောင်းဆန်၊ လယ်ထွက်ဆန်နှင့်
သုံးပြန်ရောယှက်၊ အမေချက်သည်
စွဲမက်ဖွယ်ကောင်း၊ ငွေထောင်းထောင်း ...။
- * အညာစရိုက်၊ ရွာအလိုက်ပေါ့
စိုက်ခင်းပျိုးခင်း၊ သီးငုံကင်းနှင့်
ဟင်းရွက်စိမ်းစို၊ မျှစ်နှင့်ကျို၍
ဟင်းချိုတစ်ခွက်၊ အမေချက်သည်
စွဲမက်ဖွယ်ပင် သင်းနံ့လွင် ...။
- * အညာခလေ့၊ ရွာအတွေ့ပေါ့
ချောင်းကျွေယာစပ်၊ နေပျော်အပ်သည့်
ပတတ်သားငယ်၊ ဖားကိုဝယ်၍
စဉ်းဟယ်နပ်နပ်၊ ချင်းငရုတ်နှင့်
ကသုတ်ကရက်၊ အမေချက်သည်
စွဲမက်ဖွယ်ရာ မေ့နိုင်ပါ ...။

* အညာဆန်ဆန်၊ ရွာဟန်ပန်ပေါ့
ဆီပြန်တစ်ခွက်၊ ပဲဟင်းချက်၍
လက်သုပ်တစ်မည်၊ မထည်ဝယ်လည်း
လွယ်လွယ်နှင့်ဆန်း၊ အမေ့စွမ်းသည်
စွဲလန်းဖွယ်ပင် ထာဝစဉ် ...။

* ဪ...
အညာလော့၊ ရွာအငွေ့ဝယ်
မွေးမေ့ရိပ်မြို့၊ သားချင်းစုံနှင့်
လက်ဆုံဆင်နွှဲ၊ ထမင်းပွဲကို
ရင်ထဲစွဲမက်၊ ဂုဏ်မဖက်လည်း
မြိန်ရှက်စွာပင်၊ လွမ်းရိပ်ထင်သည်
တွေးမြင်ပီတိ ရင်ဝယ်လှိုင်း ...။

၅၁။ မိသားစု ပြန်စာစလေ့

- * အဘိုးအဘွား၊ သမီးသားနှင့်
မြေးများဖွဲ့နှောင်၊ သည်အိမ်ထောင် ...။
- * ဘဇေချို၊ ဘိုးဘွားအိုတို့
အလိုပြည့်ဝ၊ ငြိမ်းချမ်းလှအောင်
ယုယပြုစု၊ လေးကရုဖြင့်
ရှေးရွှေစွမ်းဆောင်၊ သည်အိမ်ထောင် ...။
- * မိဘနှစ်ပါး၊ သမီးသားတို့
ဝတ်စားဆင်ယင်၊ နှုတ်ချိုယဉ်စို့
ယဉ်ကျေးလှပ၊ ဆိုဆုံးမလျက်
ညွှန်ပြသွန်သင်၊ ချစ်ရေစင်ဖြင့်
ကြင်နာဖွဲ့နှောင်၊ သည်အိမ်ထောင် ...။
- * မိဘစကား၊ သကာဈားသို့
သားသမီးဝတ်၊ ယွင်းမရွတ်ကြ
ကိုင်းညွတ်ကြင်နာ၊ စေတနာဖြင့်
မေတ္တာပွေ့ဖက်၊ ဖျန်းဆွတ်ပက်သည်
ရွှန်းလက်လရောင် သည်အိမ်ထောင် ...။

** ကြင်နာဖွဲ့စု၊ ယဉ်ကျေးမှုဟု
ရှေးရှုစဉ်လာ၊ တို့မြန်မာတို့
မေတ္တာခလေး၊ မြန်မာ့ဋ္ဌာပြင်
မရွေ့မပြောင်း၊ နည်းလမ်းကောင်းလျက်
မဟောင်းအကြိုက်၊ တို့စရိုက်
ထွေးပိုက်ရစ်ခြုံ၊ သည်ရိပ်မြို့
ခိုလှုံချမ်းမြေ့၊ မြန်မာ့ခလေး။

၅၂။ လင်ဆိုးမယား (လေးချိုး)

* မိုးချုပ်မှောင်၊ နွမ်းမညည်း
ဈေးရောင်းပြီး အိမ်အပြန်။

* အသင့်ပါ ဟင်းရွက်များနှင့်
ဆားဆီနှင့် ဆန်။

* ဘုရုခရု ဝမ်းဗိုက်ထန်
ပူဆာညံ အမြန်ချက်။

* ရမ္မက်ကြူး
အရက်မူး အိမ်ဦးသခင်က
မဆင်ခြင် စရိုက်ကြမ်းတွေနှင့်
ငေါက်ငမ်းစွာ အမြည်းကောင်းကိုလ
ကြောက်ခမန်းပါ အပြီးတောင်းတယ်
ကြိမ်းမောင်းရိုက်နှက်။

၅၃။ သားဆိုးမအေ

(တြိချိုး)

- * မိုးတိမ်ညို တစ်ဖြိုက်ဖြိုက်
လခိုက်သည့် ညသန်းခေါင်
ပိန်းပိတ်လို့မှောင်။
- * ရွာအဖျား အနောက်ချောင်
ခွေးဟောင်သံ ဆူညံဆဲ။
- * ထင်ရာစိုင်း -
ဂျင်ဝိုင်းမှာ သူပါလို့
ကြက်ဝိုင်းမှာ သူညာလို့
အရက်ဝိုင်းမှာ သူဆရာမို့
အမူရာ စရိုက်ကြမ်းတွေနှင့်
သူမတူပါ အမိုက်စခန်းမှာဖြင့်
အကြိုက်လှမ်းရာ အများအထင်သေးစရာပု၊
တစ်ရှိုက်နှမ်းစရာ သားရင်သွေးပေမို့
လူကလေးရယ် အစွဲအများအပြားတွေကြောင့်
ပူမအေးဖွယ် အသည်းတယားယားရယ်နှင့်
ကဲလားကို အသာမ
ဟင်းချနိုင်ဘဲ။

၅၄။ မြို့ပျော်သား

(လေးချိုး)

- * တစ်နေ့ညို တရားအလိုအေးနိုင်ဘူး
အမေအို သားကိုတွေးပါလို့
ငေးနေရော့အခါခါ။
- * ဆွေးစိတ်အဖြာဖြာ
ဆေးလိပ် တဖွာဖွာနဲ့
အတွေးရိပ် မကြာမကြာတဲ့
အညာရွာ တမာတန်းဆီက
စာမလာ အမှာတမ်းပါလို့
လွမ်းလျက် မကြည်သာ .. တဲ့။
- * မနောမွေ့ကြုံ
ပေါပြည့်စုံ အံ့မခန်းပါတဲ့
အမြင်ဆန်းစရာ ရှုမောဖွယ်တို့
ငွေရှာလွယ် အနေတင့်ကာဖြင့်
အခြေမြင့်ကာ မြို့ပျော်သားပေဟု
ဝင့်ကြွားလျက် ပီတိဖြာ
ထင်စရာမို့ အမေမှန်း။

** သားချစ်တဲ့အမေ

အားသစ်ဖြေ့ အမှန်သဘောကိုလ

သားဖြစ်တွေ ပြန်မပြောလိုဘူး

ဘဝအမော အခြေစုံနှင့်

အလှမနှောပါ တစ်နေ့ကုန်ပေါ့

မြို့ရိပ်လှုံ အမေ့သားမှာ

အမှားမဆက်ဖို့

တရား အခက်အလက်နဲ့

အားမပျက်လှမ်း:။

၅၅။ ရွာကငယ်ပေါင်း

(အိုင်ချင်း)

- * ချစ်တဲ့သူငယ်လေ
အတူကစား၊ ကျောင်းသွားဖော်တွေ။

- * အားသွင်းနုပျိုသံချိုခေါင်းလောင်း
လွင့်ပျံမြူးတဲ့၊ ရွာဦးကျောင်းကို
ငယ်ပေါင်း အောက်မေ့လေမလားကွယ်။

- * လွယ်အိတ်ကိုယ်စီ၊ တေးသီပျော်လျက်
ပြေးလွှားရင်း၊ လက်ချင်းယှက်လို့
ကျောင်းတက်ခဲ့တာ၊ ကုက္ကိုပင်လွမ်း
တမာတန်းနဲ့၊ ရွာလမ်းမှာ
ယာမြေပတ်ဝိုင်း၊ ညှိမှိုင်းစိမ်းမြ
နဝေစွာ၊ ရှုလေရာ လှပါပေါ့
မိုးကဖြိုးဝေ၊ စိန်ပန်းပွင့်ခဲ့
နီရဲရဲတို့၊ ဖွဲဖွဲကြွတော့
မိုးရေထဲ လျှောက်လို့ပျော်ကြတယ်။

* ယခုခါလေ

တို့ရွာကျောင်းက၊ ငယ်ပေါင်းတွေမှာ
အောင်ပန်းဝေခဲ့၊ ဘွဲ့တွေနဲ့
စေတနာ့မွန်နဲ့၊ တာဝန်နဲ့
စွမ်းပကားနဲ့၊ လုပ်အားနဲ့။

* အလိုလေ့အိုင်

သီးနှံဝေဖို့၊ ပြည့်လျှံတိုးဖို့
တို့ကြိုးစားခဲ့၊ လုပ်အားဂုဏ်ဆောင်
အတွေးနှောင် အတိတ်ဟောင်းမှာလ
တို့ရင်မှာ တို့ရွာကျောင်းရယ်နှင့်
ငယ်ပေါင်းအော်လေး။

၅၆။ ပြောလိုက်ပါ၊ အိုမှတ်သုံ

(လေးချိုး)

* နဘံမှာ ရုပ်စုံပျိုးပါလို့
 ဝသန်ခါ လှုပ်မြို့ပြီးပြီလ
 မှတ်သုံစိုး အိုအဆွေ။

* ရှစ်ခင်ဖွယ် -
 မြစ်ပင်လယ် ဘယ်လိုဆီးပေမယ့်
 တောင်ကြီးတွေ အထွေထွေနှင့်
 မြိုင်ရပ်တွေ ကျော်ကာဖြတ်
 လွမ်းပတ်မှုန်ဝေ ။

* ခါဝသန်
 အညာဌာန် ယာမြေတောမှာတော့
 သာမောဖွယ် စိုစိုလွင်နှင့်
 သီးနှံပင် ဖွင့်သန်ပြီးပြီပါ
 ယာခရိုး ယာချိုးတကူကူဖြင့်
 တောပန်းဖြူ ကြူကြူမွှေးပြီထင်
 ယာတေးသံ မြိုင်မြိုင်ချိုလို့

အဘအို ပြီးရှင်လန်းမှာပေါ့
ယာလုပ်ငန်း အားသစ်ချွေ -
သူမိတ်ဆွေက မုတ်သုံမိုး။

*

အလှသာ
အတယာ အညာကျေးကိုတော့
ဘဝတာ တဖြာအရေးရယ်ကြောင့်
ဝေကွာ အလာဝေးပေမယ့်
အခါခါတွေ့ကာ နှမ်းပိုမချိုပါဘူး
လွမ်းပိုမိသူ အမှာပါးလိုက်ပါရဲ့
အို မုတ်သုံရယ်
သားဖျက်ရည်ပြီး။

၅၇။ ယာချစ်သူ

* မနားအသွင်၊ တစ်အားဆင်၍
 ရှားပင်ပုပြတ်၊ ယာတောစပ်၌
 လှည့်ပတ်ငုတ်ထင်း၊ ခုတ်ပယ်ရှင်းသည်
 ရင်တွင်းချမ်းမြ အဘအို။

* တောတန်းမို့မို့၊ စိမ်းညိုညို၌
 ချိုးတို့ကူညံ၊ ခါတွန်သံနှင့်
 ယာဟန်လေး၊ ခါမှန်တွေသည်
 ကြည်မွေ့ရွှင်ပျ အဘအို ။

* ပန်းဖြေချွေးသိပ်၊ ထန်းပင်ရိပ်၌
 ဆေးလိပ်တစ်တို၊ ကရားအိုနှင့်
 ယာကိုမျှော်ကြည့်၊ ရင်ဝယ်ငြိသည်
 ပီတိပြုံးမြ အဘအို ။

* ယာမြေအပေါ်၊ အဘပျော်၏.....၊
 ယာမြေအနှစ်၊ အဘချစ်၏၊
 ယာမြေအစွဲ၊ အဘမြဲ၏

* ယာနှင့်အဘ၊ အဘနှင့်ယာ
သစ္စာခိုင်မြဲ၊ ရွှေလက်တွဲ၍
ထူးကဲအလှ၊ ဤလောကကို
အေးမြအရောင်၊ ခြယ်သတည်း ။

၅၈။ ရောဂါဆိုးကို ကာကွယ်ပါ

(ရတနာကြွတ်သွား)

- * ခုခံအား - လူသားအန္တရာယ်မှ
- မီးလျှံတောက် - ခြိမ်းခြောက်ဆူဆူညံ
- ဆေးမရှိ - တွေးကြည့်ကြောက်
- လူသားထု - ဘေးပြုထိတ်လန့်ညံ

- * ရောဂါဆိုး - ပွားတိုးအန္တရာယ်ကို
- ကြိုတင်လျက် - တိုက်ဖျက်ကာကွယ်
- အပျော်မှား - သွေးသားအလိုလို
- ဖောက်ပြန်ရေး - ကင်းဝေးရှောင်စေ

- * တို့ကျင့်ဝတ် - မချွတ်ယွင်းစေလို
- အားအစွမ်း - လျှောက်လှမ်းလမ်း
- စုပေါင်းလျက် - ဆောင်ရွက်များထို
- ဘေးမသမ်း - ငြိမ်းချမ်းကမ္ဘာကို

၅၉။ နွင့်လွတ်တယ်သား

(လေးချိုး)

- * ညည်အချိန် မှန်းကာဆပါလို့
မတည်ငြိမ် တမ်းကာတမိတယ်
လွမ်းပါသမျှ သားကိုမျှော် ။

- * အနေမဝေးပါဘူး
အခြေပေးလျှင် မကြာမကြာပေါ့၊
အခါခါ အမှာစကားတွေနှင့်
သားလာခဲ့နော် ။

- * ဇနီးမယား ရယ်နှင့်
သမီးသားမှာ လောကအရေးတွေကြောင့်
အစီးအပွားရှာ သောကမအေးနိုင်ဘူး
မောသမျှချွေး ခေါင်းမဖော်
နှမ်းရော်လို့ နေပြီလား ။

- * တွေးကာကြည့်ပြန်တော့
မွေးဇာတိ အညာမြေ၌
စာမခွေ အမှာစကားရယ်နှင့်

တစ်ခါတလေတောင် မလာအားပါဟု
ညာမသနားကာ အဖေထံသို့
တစ်နေ့ပြန် ဘယ်လိုမှမရောက်ခဲ့ပါဘူး
နောက်အလှည့် တစ်ကျော့ပြန်ပေါ့
မပေါ့တန် ကံကြမ္မာ ဝဋ်ကယ်နှင့်
မလျှော့အောင် သံသရာညွတ်မှာ
ခွင့်လွတ်တယ်သား ။

အခန်း (၆)

၆၀။ လွမ်းရိပ်အသိ

(လေးချိုး)

* ညည်းတွားကာ မှန်းကာကိုးပါလို့
စီးပွားရှာ ချမ်းသာနိုးရယ်နှင့်
လွမ်းကာတိုး သူ့ရုပ်မြေ။

* အဓိက မဖြေသာ
မိဘဆွေညာ အစဉ်ဝေးပါလို့
မပြည့်ဝ စေတနာ အကြင်နာဝေးပါဘိ
မချည့်လှတဲ့နှေ့ပမာ ခင်စရာကလည်းဝေးလေတေ
မွှေးပန်းမဝေ ...။

* အကွေ့အဝိုက်တွေနှင့်
အတွေ့အကြိုက် တစ်မူဟန်ပေါ့
လေ့စရိုက် မတူပြန်တော့
အပူလျှံ အနေခက်ပါလို့
အခြေပျက် နွမ်းမပြေ
လွမ်းသလေ ကိုယ့်ဇာတိ။

* စိတ်သဏ္ဍာန်ထင်ရာ
သိပ္ပံပညာ လှုပ်ခါခြံ၍
ရုပ်အာရုံ ဘဝမြင့်သော်လည်း
အလှကဖြင့် မယှဉ်သာဘူး
ရင်အနာ ဖြေကာလျှော့တယ်
ကွယ် ခုတော့မှဆီ ။

၆၁။ ရမ္မက်ကျွန်

* အလုပ်က အဆင်ပြေ
 ပျော်သလေ တစ်မူထူး၊
 အိမ်လုံးဆူ အရှက်နဲ့ (နည်း)
 ဆဲဆိုလို့မူး။

* အလုပ်က ဆင်မပြေ
 စိတ်ထွေထွေ သူညစ်ညူး၊
 ဒေါသရှိနဲ့ အိမ်လုံးပွက်
 ရိုက်နှက်လို့မူး။

* အလုပ်က အခြေအနေ
 ပြေမပြေ အဆင့်ကူး၊
 အမူအရာ သူငါတွေ့
 အသူရာ ဗျူငှာမွေ့
 နေ့ရက်ဆက်မူး။

* ရောဂါဖိ အမြစ်တွယ်
 အိပ်ရာဝယ် သေသောက်ကြူး၊
 သေရွာကို ခရီးဆက်
 အသက်ထွက်မူး။

၆၂။ ခရီးအကန့်

(လေးချိုး)

* ဝဋ်အောင်
 လွတ်အောင်ရုန်းမဟဲ့လို့
 စွတ်ရှောင်ပုန်းလျက် တောရိပ်စို။

* ထိုခရီး
 တစ်ကိုယ်တည်း ဉာဏ်ဗွေကူလို့
 သံဝေယူကာ မြင်အတွေး
 အေးမြသကို။

* တစ်နေ့အစောင်းမှာဖြင့်
 ငြိန်ညောင်းစွာ ၎င်းသံလွင်လျက်
 ရွက်ဝါကြင် လေအဖြန်းမတော့
 နယ်ရှစ်ခွင် ဘယ်ကိုမှန်းသော်လည်း
 လွမ်းစိတ်က ဘာလိုလို
 မျက်ရည်စိုလို့ အဖြေတွက်။

* အကျင့်မသန်
 ပုထုဇန် ဉာဏ်မထက်ပါဘူး
 ဟန်မျက်နှာ အမှန်ပြောရလျှင်
 သံယောဇဉ် တစ်မျှင်ကြီးရှုသကြောင့်
 ရှေ့တိုးဖို့ခက်။

www.burmeseclassic.com

၆၃။ ဂျော့နှင့် သွား

- * အနောက်ကပ်
ဆက်စပ်လှုပ်ရှား၊ ဂျော့နှင့် သွား။
- * မာကြာကပ်ထန်း၊ ခိုင်ခံ့စာန်နှင့်
သွားဟန်ဂုဏ်ခြယ်၊ ဧည့်ပြတ်
ကိုက်ဖြတ်ဝါးချေ ဓာနတွေ့။
- * ပျော့ပျောင်းညင်သာ၊ နူးညံ့စွာဖြင့်
လျှာ၏သဘော၊ ညက်ညက်ညာထင်
လိုက်လျှာညီတွေ အဆင်ပြေ။
- * ကာလကြာရှည် -
အခြေမနဲ့၊ မပဲ့တော့
ပိုးစားမရှိ တည်တံ့၏။
လျှာ၏ သဘော ဂုဏ်သတ္တိ။

၆၄။ လောကဝန်းကျင်

* ငါနှင့်တူယှဉ်၊ ငါ့ဝန်းကျင်
 ပူပင်သောကာ၊ ဗျာပါဒနှင့်
 ရှုတကြမ်းတမ်း၊ မငြိမ်းချမ်းသော်
 ငြိမ်းချမ်းသူခ ငါ့မူ့။

* ငါနှင့်တူယှဉ်၊ ငါ့ဝန်းကျင်
 ကြည်လင်အေးမြ၊ မွှေးထုံလှ၍
 ပြည့်ဝကြင်နာ၊ ဝိတိဗြာသော်
 ငါ့လျှင်သူခ ငြိမ်းချမ်းစွ။

* လောကတစ်ခွင်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကို
 အမြင်မသန်၊ ဝိလာကန်၍
 ပုံပိုးမှုကင်း၊ နှိမ်ချခြင်းဖြင့်
 ထန်ပြင်းအတ္တ၊ မာန်မာန
 ဘဝဘယ်သို့လှပေလိမ့်။

၆၅။ နေညိုချိန်

* တစ်လှမ်းတစ်လှမ်းရယ်နှင့်
တနှမ်းနှမ်း ပန်းလှပြီ ...။

* မတားပိုင်
မနားနိုင် ခြေကုန်သုတ်
မိုးချုပ်တော့မည် ...။

* မျှော်လေစား ခရီးရှည်
ခရီးသည် ဘယ်စခန်း:။

* ကြာမြီပေ
ငါစွဲတွေ တစ်ပုံတစ်ပင်နှင့်
ရှာဆဲလေ ကတုန်ကယင်ပေါ့
တနံ့မင်မင် သမုဒယ အစွမ်းတွေကြောင့်
မနုမရွ တုမမျှကြမ်းပါတဲ့
လူ့ဘဝလမ်း:။

၆၆။ အနိုင်အပွဲ

- * ငြိင်ဝမှာ ကျောချမ်းစရာပ၊
တောတန်းက လိုရိပ်ငြိမ်၊
- * အားအပြည့်ဆင်
ရွာမိခင် စေတ္တာစာတ်တွေနှင့်
ရစ်ဝတ်ကာ သူ့ရင်သွေးကို
နို့ချိုကျွေး ရေသည်ချိုနီ ...။
- * လူသားရဲ့ ဒေါသဖျိုနီ
လှံနှင့်ချိုနီ ရက်စက်မိတ် ...။
- * ခြေတုန်အောင် လေဟုန်ခွင်းပါလို၊
ထန်ပြင်းစွာ မိဝိန်ခြေလည်း
စေတ္တာရေ အဖွဲ့အတွေးကို
ပြန်ဘယာတွေ မဝံ့စားတယ်
အမှန်အား
ခံထား
ကံတရား အခြေပိုင်မှာ
လှံသွားခွေလိပ် ။

၆၇။ ဂြူအမှောင်

(ရုပ်သေးချင်း)

- * အမှောင်ထဲ
မှောင်ခွဲတွယ်ငင်
ဆင်ခြင်မတွေး ... အဝေး ...။
- * စိတ်တစ္ဆေကို၊ စိတ်ဆွေထင်လို့
ခင်ရှာသလော၊ မင်သလော ...။
- * ညစ်အဖြူကို၊ ချစ်သူမြင်လို့
ခင်ရှာသလော၊ မင်သလော ...။
- * စိုးရိမ်ကြောက်စွယ်
ချောဖြူဆွယ်တယ်။
- * ဘယ် - ဘယ်ကို - ဘယ်ကိုရယ်ဖျက်
လူမျိုးဖျက်လို့။
- * ဘယ် - ဘယ်ကို - ဘယ်ကိုရယ်လှမ်း
သွေးသားခြောက်ခန်း
သေတွင်းလှမ်းလို့။

* ဘယ် - ဘယ်ကို - ဘယ်ကိုရယ်ခြောက်
မျိုးနွယ်ခြောက်လို့။

* ကြိုးဝါးဟောက်စဉ်
ထိတ်ကြောက်ဖွယ်မြင်
~~အ~~မောင်လျှင် - ရှောင်ကြဉ်သင့်ပါပြီကလေး

* မူးယစ်ဖြူရယ်လေ
တကယ့်ရန်မှား.....။ ၊

၆၈။ အပြန်ခရီး

* ဇာတိရပ်ဌာန်၊ အညာဆန်လျက်
 အမြန်ရထား၊ ဆိုဖာများနှင့်
 အပ်ပါးကလပ်က စီးခဲ့သည်။

* တစ်တွဲလုံးကြည့်၊ ဟန်အပြည့်နှင့်
 တုထိုဘာဝေ၊ ဂုဏ်သရေတို့၊
 ဣန္ဒြေရင့်ကျက်၊ မစပ်ယှက်ကြ
 ဆက်ဆံမှုကင်း၊ အချင်းချင်းလေ
 ပွင်းစရာကြုံ၊ သူတို့ပုံသို့
 ကိုယ့်ခုံပေါ်ငိုက်၊ ငါပင်လိုက်ခဲ့
 မောဟိုက်နှမ်းရိ နေမချည့်။

* အပြန်ခရီး၊ အမြန်စီးခဲ့
 အသီးသီးနှံ၊ ရိုးရိုးတွဲလေ။

* ခရီးသွားချင်း၊ မိတ်ဖွဲ့ရင်းဖြင့်
 ရိုင်းပင်းကူညီ၊ ချိုကြည်နွေးထွေး
 ကျွေးမွေးတုံ့ပြန်၊ ဆက်ဆံရင်းနှီး
 ခရီးအဖော် တစ်နည်းပျော်မိ။

* အညာဇညာ
ထောထဝန်းကျင်၊ ရှုဆင်ခြင်မိ
အသွင်ခြားနား၊ ထင်အရှားပေ၊
လူသားဆန်ဆန်၊ မူအားမှန်စွာ
အပြန်ခရီး၊ ဟန်မကြီးဘဲ
ဆီးတားခရီး ရင်ပိုတိ။
သည်းကြားအသိ အစဉ်ငြိ။

၆၉။ ရှစ်အစွဲ
(လေးချိုး)

* အဝေးနယ် ဟန်အလွှာမွှေးသည်ထင့်
အတွေးလွယ် ကြံကာမနေ
ပျံ့ကာပြေးပါတဲ့ ငှက်ကလေးရယ်။

* အပြစ်မပြောပါ
စစ်ကြောကာ ကြာရှည်မနော့ကိုလ
အနှစ်သဘောဖြာ ဌာနေသဘော
လောကပြန်ကျယ်။

* သမ္မုဇဉ်
ဟန်အသွင် အလှည့်အပြောင်းကိုဖြင့်
ဉာဏ်အမြင် မရွံ့မစောင်းပါနှင့်
ကြောင်းကျိုးဆက် သံသရာနယ်
ကံကြမ္မာနွယ်လို့ ဆိုမလား ။

* ဘယ်အခြေ
ဘယ်မြေမှာ ဘယ်လိုရောက်သော်လည်း
မျှော်ထောက်ခါ သာသည့်မြေ၌

မော်လောက်စရာ ဉာတိတွေနှင့်
ဇာတိမြေ ချစ်အဖွဲ့ကို
ခိုင်မြဲစေသော့။ ။

၇၀။ ချီးငှက်သို့

* လောဘလွမ်း၍
 လမ်းလည်းမကြည့်၊ ကမ်းမသိတော့
 စွမ်းသည့်အားအင်၊ တပ်မက်ညှဉ်ဖြင့်
 လိုချင်မှုစွဲ၊ မရောင့်ရဲနိုင်။

* ဒေါသကြမ်း၍
 ယန်လည်းမမွေး၊ စမ်းမအေးတော့
 လွမ်းရေးမာန်ဝင်၊ စိုက်ရိုင်းညှဉ်ဖြင့်
 မြိုငြင်မှုက၊ ရောင်မလွဲနိုင်။

* မောဟကန်း၍
 နေ့မှန်းမသိ၊ ညမရှိတော့
 မှားသည့်အသွင်၊ အမှန်ထင်လျက်
 ပီပြင်မှုလွဲ၊ မဝေခွဲနိုင်။

* လောဘ၊ ဒေါသ
 မောဟညစ်နှမ်း၊ မာနလွမ်းသော်
 စခန်းမွေ့သိမ်၊ လောကအိမ်၌
 မငြိမ်မသက်၊ အလှပျက်၍

ပင့်သက်လှိုက်ဖို၊ တေးမချိုတော့
နုပျိုသစ်ဆန်း၊ မငြိမ်းချမ်းလျှင်
ထိန်းစွမ်းနိုင်မှုရှိလေမှ။

၇၁။ နွေလုပ်အားနှင့် နွေစပါး

(ပုံထောက်သံ)

* ပြည်မြန်မာ တွယ်တာလွမ်းပါလို့
 လယ်ယာစခန်း မျိုးအမွေ၊
 ထည်ဝါအစွမ်း ဖြိုးဝေသည်
 တိုးဖွေကာခွန်အား
 ပေါင်းစည်းလို့ အလှဖန်သည်
 (အလိုဗျာ -) ဘဝမာန် ဆန်းတင့်ဝင့်ကြွား။

* သည်ဌာနေ သာကြည်မျှပါလို့
 ရာသီအလှစုံလင်၊
 တာရှည်ဘဝ ဂုဏ်အင်ကို
 ကုန်အစဉ်ထင်ရှား
 အင်းအိုင်ချောင်း ရေအဟုန်ကို
 (အို အလို-) မြေအကုန် စိုက်စို့မနား။

* တို့ရပ်မြေ ဆွေအများရယ်တို့
 ရေမရှား အရဆွယ်၊
 နွေစပါး အလှကြွယ်သည်
 ဘဝနယ်ဖွံ့ဖြိုး

ဝင်ငွေတိုး အခြေခိုင်တယ်
(အလိုကွယ်-) တစ်နေ့ပိုင် လွမ်းပီတိဖုံး။

* နွေရာသီ စိမ်းမြမြ
လိမ်းသလို့ ဝုဏ်ထင်
ဟိမ်းသသေ့ ပုံအသွင်
ကြုံဆုံလျှင် ရှုမော . . . ။
ရိက္ခာတိုး နန်းမြင့်ဘုံမှာ
(အလိုဗျာ-) လျှမ်းတင့်စုံ ဖြိုးမောက်ဝပြော။

၇၂။ စိုက်မလင်းပေဘူး (လေးချိုး)

- * ချိုကြည်သာ အနုအလှတွေနဲ့
သမုဒယဆိုတဲ့ သံယောဇဉ်။
- * လအရောင်
မြတောင်မှတ်အောင်
လှည့်ပတ်ဉာဏ်ဆင်။
- * အမှန်တရားကိုလ
ဉာဏ်အသွား မထင်မြင်
မဆင်ခြင်လို့ အမှောင်ဖုံး။
- * တဒင်္ဂအပျော်
ရွှင်ပျက်ကာ တဖော်ဖော်နဲ့
အဖော်တမင်မင် အမောဇာတ်မှာလ
အမျှော်တငင်ငင် အတောမသတ်နိုင်ဘူး
အဈာမရပ်ပါ ဓလေ့ဘုံဖို့
သည်ရိပ်မြို့ စိုးအချုပ်မှာဖြင့်
ကွယ် ကြီးရွှင်နေတုန်း။

အခန်း (၇)

၇၃။ နှိုင်းတုမမြင်

- * ကြီးမြတ်သည့် ဂုဏ်ကိုဆောင်
မြင်းမိ၍စတင် ပမာပြ။
- * နက်ရှိုင်းသည့် ဂုဏ်အရာ
သမုဒ္ဒရာ ပမာပြ။
- * အေးမြသည့် ဂုဏ်ကိုဖွေ
သီတာရေ ပမာပြ။
- * မွှေးလှသည့် ဂုဏ်အလွှာ
ပန်းစုံစွာ ပမာပြ။
- * နှိုင်းချင်ရာနှိုင်း
တိုင်းချင်ရာတိုင်း
တုနှိုင်းမဲ့ အလှစုံ
မိဘဂုဏ် မေတ္တာအောက်
လွင့်ပျောက်ကြေမွ။

၇၄။ အလှစွမ်းရည်

* နေ

အခြေမယိုင်၊ အနေခိုင်လျက်
ကိုယ်ပိုင်အလင်း၊ ဆန်းခြင်းဆုတ်ခြင်း
အလျှင်းမရှိ၊ လုံးဝန်းပြည့်လျက်
စွမ်းဘိရောင်ခြည် ခိုင်မြဲတည်။

* လ

ဘဝမခိုင်၊ အလှပြိုင်လည်း
မပိုင်အလင်း၊ မပြည့်တင်းဘဲ
ဆန်းခြင်းဆုတ်ခြင်း၊ ခြမ်းစိတ်ခြင်းဖြင့်
ညအခင်းတိုင်းပင်၊ မပီပြင်သည်
သခင်ဆင့်မှ တင့်တော့၏

၇၅။ အလင်း
(တျာချင်း)

* သေချာစေ့ငု၊ ရှေးရှုကမ္ဘာတစ်ခွင်
နိုင်ငံလူမျိုး၊ ကောင်းကျိုးဂုဏ်မြင့်တင်
စာပေရွှမ်းအောင် ပေါ်ထင်ဖြန့် 'လွမ်း'
ကောင်းသည်ဆိုးသည်၊ ကြောင်းကျိုးရှိ
ပြန်လည်ပြောဆို 'စွမ်း'သည်နှင့်လေး။

* စာပေညစ်ခွမ်း၊ လျှောက်လှမ်းရိုးနှင့်
အဆင့်နိမ့်ကျ၊ ဘဝမပီပြင်
အလှမမြင်၊ အစဉ်ကွာ 'ခြား'
ပျက်သုဉ်းပေစာ၊ လူမျိုးချာ
နစ်နာဆုံးရှုံး 'များ'သည်နှင့်လေး။

* တိုးတက်မြင့်မား၊ ဝင့်ကြားနိုင်ငံ
အဆင့်ဂုဏ်မြတ်၊ သတ်မှတ်အခြေခံ
ယဉ်ကျေးမှုဟန်၊ နည်းမှန်ကျင့် 'သုံး'
စိန်ကျောက်စာပေ၊ ထိန်တောက်ဝေ
ကြာလေစာင့်သည့် 'ထုံး'ရယ်နှင့်လေး။

* ဘဝမရုံး၊ ခြယ်မှုန်းဤလူ့ဘောင်
 ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ၊ ထွန်းပသူအရောင်
 အမှိုက်အမှောင်၊ စွမ်းဆောင်ထိန်လင်း
 ဖွံ့ဖြိုးသိဉာဏ်၊ ဂုဏ်တင့်ဟန်
 ဖိုးတန်အလှ 'ခင်း'သည်နှင့်လေး။

* စာပေရှင်းသန့် ထက်မြက်စွမ်းအင် ဖွင့်မှသည်။

* ပြာဝေသင်းပျံ ဆက်လက်လမ်းထွင် တင့်ကြမည်။

၇၆။ တရားရင်ဆိုင် ဝါဒဖြိုင်သော်

* ဝေသာလီပြည်၊ လိစ္ဆဝီတို့
 မင်းညီမင်းသား၊ အတတ်ပွားဖို့
 သင်ကြားပြသ၊ သစ္စက တဲ့
 ပို့ချပညာ မင်းဆရာပေါ့။

* ဖြိုင်လိုဖြိုင်ကြ
 ဝါဒလမ်းစဉ်၊ ငါနှင့်ယှဉ်လျှင်
 ယှဉ်သူတုန်လှုပ်၊ ချွေးပင်သုတ်ရ
 သစ်ငုတ်တုံးတိုင်၊ လှုပ်ယိမ်းယိုင်၏
 အနိုင်ကြုံးဝါး၊ ဂုဏ်ဝင့်ကြွားလျက်
 ပြောကြားအစဉ် မာန်ဟိတ်ဆင်။

* သစ္စက, က ...
 လာကြစုံညီ၊ လိစ္ဆဝီတို့
 ငါသည်လောက၊ ဂေါတမနှင့်
 ဝါဒယှဉ်ဖြိုင်၊ ရဲဝင့်ဆိုင်မည်
 ဆွဲကိုင်တွန်းထုတ်၊ သိုးငယ်ကုပ်ကို
 လှုပ်ရမ်းကစား၊ ပမာလားသို့
 အနားစွန်းဆွဲ၊ ဖျာကြမ်းကျဲကို
 ရေထဲပစ်ချ ဆွဲငင်ပြသို့. ...။

* ဂေါတမ၏ ...
 ဝါဒလမ်းစဉ်၊ အပြစ်တင်၍
 ဆွဲငင်ကိုင်ရမ်း၊ အနိုင်လွှမ်းအံ့
 ငါစွမ်းသိရှိ၊ လိုက်ခဲ့ဘိလော့ တဲ့။

* တပည့်ငါးရာ
 နောက်ပါပြည့်ဝ၊ သစ္စက က
 ဗုဒ္ဓထံပါး၊ အရောက်သွား၍
 တရားရင်ဆိုင် ဝါဒဖြိုင်သော်။

* ‘ဗုဒ္ဓလမ်းမှန်၊ အနိစ္စံ
 ရုပ်နာမ်ဟူက၊ အနတ္တံ’
 အတ္တဝါဒ သစ္စက။

** ဗုဒ္ဓအရှင်၊ လက်တွေ့ယှဉ်၍
 ပီပြင်စွာတွေး၊ အဖြေမေးလည်း
 ဖြေရေးမလွယ်၊ မျက်နှာငယ်နှင့်
 ဖုံးကွယ်မရ၊ အရှက်ရ၍
 ရွေးစဖြိုင်ဖြိုင်၊ တုမနိုင်ပြီ
 ယှဉ်ဖြိုင်မရ၊ အရုံးရ
 ငေးငိုင်မှိုင်ချ၊ သစ္စက
 ရုပ်နာမ်နှစ်ဝ၊ အနိစ္စ
 သတ္တလောက၊ အနတ္တ။ ။

၇၇။ မိဂဒါ

* နေခြည်ဖျော့တော့၊ ဆည်းဆာကြော့ဝယ်
 ပြေးဆော့လေပြည်၊ လရောင်ကြည်နှင့်
 ဝေစည်တင့်ဖြာ မိဂဒါ။

* ရစ်ခွေပတ်သန်း၊ အေးမြစမ်းနှင့်
 ယန်းပေါင်းဝေစီ၊ ပွင့်နုညီသည်
 ထုံကြည်သင်းဖြာ မိဂဒါ။

သမင်, ဒရယ်, ယုန်၊ သားဖျိုနံတို့
 နိုလှုံကြည်အေး၊ ဘေးမဲ့ပေးသည်
 ဇွေးထွေးဖွယ်ရာ မိဂဒါ။

* ကြည်နူးဖွယ်ရာ၊ မိဂဒါ၌
 လက်ယာလက်ဝဲ၊ အစွန်းကဲသည်
 အစွဲပယ်ခွာ၊ ဖွေရှာသိရှိ
 မမျှမ ပဋိပဒါ၊ ဒေသနာကို
 သစ္စာပဟာကျူး၊ တရားဦးဟု
 ငါးဦးဝဂ္ဂီ၊ ကျင့်မြတ်တည်အောင်
 ရွှင်ကြည်မိန့်, ဟ မြတ်ဗုဒ္ဓ။

*

အဟောဝတ

လောကသုံးဘုံ၊ ဒုက္ခမြို့မှ

လွမ်းမြို့ရုန်းထွက်၊ တရားစက်ကို

ဖြန့်ကြက်ပက်ဖျန်း၊ မေတ္တာလွမ်းသည်

ငြိမ်းချမ်းလှပ မိဂဒါ။ ။

၇၈။ အေးရိပ်မြို့

(တေးထပ်)

* သံသရာ သည်လောမှာလ
မတည်ရွေ ခရီးရှည်
ကြည်မွေ့ခဲ ခရီးသည်မှာ
မနိုးပြိုကွာလှမ်း။

* တစ်ခဏ တွေ့ခိုက်ကြံ
မွေ့စရိုက်စုံ ဟုတ်လိမ့်ရော်ရမ်း။

* တစ်မိုးချုပ် တစ်နေဝင်
တစ်မွေ့ကြည့် တစ်မိုးဆန်း
ငွေသစင် တညှိုးနှမ်း
အကျိုးလမ်းမျှော်ရည်၊

* အကြင်မှာ ချစ်စရာသက်ပါလို့
မေတ္တာလက် မြဲကြကိုယ်စီ၊

* သစ္စာဖက် ကတိစကားတည်လျှင်
အသိတရားညီမှုများနှင့်
လူသားတို့ရိပ်မြို့
အေးချမ်းသည့်ဘုံ ၊

* လေအနှံ့ ပန်းမွှေးထုံလျှင်
လမ်းလေးဆုံ နားချင်ဘူးပါလော့။ ။

၇၉။ ဖြန်ဝါမိုး

- * မုတ်သုံလိမ်းကျ၊ ပိတောက်ပန်၍
ချိန်မှန်စည်သည်၊ ချိုမြကြည်လျက်
မိုးစည်တော်ရွမ်း၊ ပြည်အဝန်းကို
ငြိမ်းချမ်းစေဖွယ်၊ မိုးပန်းနွယ်ဖြင့်
ဝင့်ကြွယ်လှပ၊ ဝတ်ရုံမ၊၍
ခွန်းသ၊ဖွင့်နိုး နှမမိုး ...။

- * တောင်မိုးတောင်ငွေ၊ တစေ့စေ့နှင့်
လွှမ်း၍ထုံကာ၊ ခြံပင်ကို
တစ်လွှာစီဖြန့်၊ စေတနာသန့်လျက်
မြေပြန့်တောင်ပေါ် မာန်ဝင့်ပျော်ခဲ့ ...။

- * လျှပ်ပန်းလျှပ်ခက်၊ ကနုတ်လက်နှင့်
မိုးစက်ပုလဲ၊ မြေမျက်ရွဲကို
ဖွဲဖွဲညင်းညင်း၊ ရနံ့သင်းလျက်
လယ်ကွင်းယာမြေ၊ လက်ဆောင်ဝေခဲ့ ...။

- * ဝင့်ဝင့်နေခြည်၊ ပွင့်ရွှေရည်နှင့်
ဝေစီတေးဟစ်၊ ကကြီးသစ်ကို

ပျိုမျစ်မျက်နှာ၊ ကြည်နူးသာလျက်
မြေလွှာစိမ်းစိမ်း မြေညှပ်လိမ်းခဲ့။

* မိုးနှမ ငဲ့
အလှဖွဲ့ကူ၊ စွမ်းခဲ့သူမို့၊
ထောင်သူဦးကြီး၊ ရှမငြီးကြ
ရွေးသီးဝေဆာ၊ တို့ပြည်ရွာမှ
ကြည်သာချမ်းငြိမ်း၊ လက်စသိမ်းလော့
ရှောင်တိမ်းထွက်ခွာ၊ နှုတ်ဆက်ပါ၏
သင်လာချိန်ရောက်၊ အကြံထောက်က
ဝမ်းမြောက်ကြည်သာ လာပါမိုး။

၈၀။ ဝန်းတို့သခင်

(လေးချိုး)

* မျက်နှာဆုံ မြင်အတွေ့မှာဖြင့်
ခက်ခရာကြုံ တမင်ကွေ့ပါလို့
ဘဝင်ဓမ္မတပည့်ရယ်။

* ဓမ္မောမမြောက် အခါခါ
အဓမ္မအခြောက် အဖြာဖြာနှင့်
မလျှော့အငေါက် မကြာကြာပေ၊
လိမ္မာစွာ ပညာလှအောင်
ဆုံးမခဲ့တယ်။

* မာန်မဆောင်
မာန်မထောင် ဗြူသန်ရှင်းပါလို့
အပြစ်ကင်း ကျောင်းသားရွယ်
ချစ်စဖွယ် မာန်ခွန်အား ... ။

** ခုအခါ
ပညာအရာ အထက်တန်းမြင့်ပါလို့
အာဏာပါဝါ ထက်စွမ်းတဲ့ အဆင့်တွေနဲ့

www.burmeseclassic.com

အလွှာလွှာမှာ မျက်နှာပန်းပွင့်ပြန်တော့
ဂုဏ်တင့်သူ မတွယ်တာလည်း
ငယ်ဆရာ အငြိုးမဖက်
ဘယ်အရာမှာလည်း အကျိုးမတွက်
မထည်ဝါ တစ်မျိုးခက်ပါလို့
(တပည့်ရေး... ဆရာလို့ခေါ်ရမှာ)
စိုးရှက်လေသလား ။ ။

၈၁။ မြတ်ဆရာ
(ဘောလယ်)

- * မျှော်ရှုဂုဏ်ရောင်
ပုံဆောင်ကာ တိုင်းပေမယ့်
စုံအောင်ပင် နှိုင်းနိုင်ဘူး
နက်ရှိုင်းဖြာ
သဘောလှ လောကဝေဆာ
စေတနာ မိုးရယ်လေး
ဖြိုးစွေလို့ရွာ။
- * ချိုကြည်ထွေးပါတဲ့ မြတ်ဆရာ
မှတ်စရာသင်ပုံက ဘဝင်မှာစွဲ
ကြင်နာအမြဲသာပ ဆုံးမယှဉ်
လေးဂရု တွေးရှုဖွေမြင်
မကြေစေချင် စခန်းမှာလေး
လန်းဝေဖို့သင်။
- * ကြိုင်စွာသင်းစေဖို့ သူ့ဥယျာဉ်
အထူးပြင်ဆင်ကာဖြင့် မလင့်ထုံး
အပွင့်ဆုံးကိုတဲ့ မျှော်ကိုးရည်

အေးမြပေးမ တည်ကြည်
အစီအရီ ထူးတယ်လေး
ဦးတင်သချီ။

* ဟိုငယ်စဉ်တုန်းဆိုသို့ လွမ်းဝေသီ
လွမ်းရွှေပြီပေါ့ အရွယ်ညောင်း
ဘယ် ဘယ်လိုပြောင်းပေမယ့် ဟောင်းမေ့နိုင်
တမ်းတ မှန်းဆ စွေမြိုင်
ဖြေမပြေမှိုင် ကွေးကာလေး
ဆွေးဗျာထုလှိုင်။

* ကြာကြာလေမေ့နိုင်ဘူး ယနေ့တိုင်
သည်းအူဆိုင်သို့ အစဉ်ဖုံး
ရွှင်ချိုနှလုံးမှာဖြင့် ပြီးပန်းဆင်
သားတပည့်တို့ များသည့်ဂုဏ်အင်
ထုံထုံလွင် မွှေးတယ်လေး
အေးမြရိပ်ဆင်။

(သဖြန်)

* ဆပ်စရာ
မြတ်ဆရာ ဂုဏ်အထူးကိုလ
ကျေးဇူးတွေစွဲ။

* ဘဝအစုံစုံ
အလှတွေ အပုံပုံနှင့်
သည်ရိပ်မြို့ ကြိုသည့်လမ်းမှာ
လွမ်းပီတိကဲ ။ ။

၈၂။ မြတ်ဂုဏ်ရည်

* မဃဒေဝ
 အလှလင်္ကာ၊ ရတနာဌ်
 ကဗျာမြဲတေ၊ စာနုဝေကို
 ရှုလေမခန်း၊ အံကဘနန်းမို့
 မျှော်မှန်းရော်ရည်၊ ဦးနှိမ်ချီသည်
 ‘ မန်လည်အကျော်ဆရာတော်သို့ ’။

* ပါရမီတော်ခန်း
 အလျှမ်းတောက်တောက်၊ အဆန်းမောက်၍
 အံ့လောက်သည့်ပျို၊ နို့ချိုစိုသို့
 နှိုင်းဖို့မလွယ်၊ စာပေနယ်ဌ်
 ဖွံ့ကြွယ်သိမြင်၊ ဦးထိပ်တင်သည်
 ‘ အရှင်မဟာသီလဝံသ ဆရာတော်သို့ ’။

* ဘူရိဒတ်နှင့်
 စာတ်ပေါင်းခန်းပျို၊ ကိုးခန်းပျိုတို့
 နှစ်မြို့ဖွယ်ထုံ၊ စာရဂုံဟု
 ဂုဏ်အထပ်ထပ်၊ လင်္ကာမြတ်ကို
 ကြည့်မှတ်အစဉ်၊ ဦးပန်ဆင်သည်
 ‘ အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ဆရာတော်သို့ ’။

* အလှတောလား
 ထင်ရှားနုရွှ၊ သဘာဝကို
 ပသာဒဖွဲ့၊ စာအနွဲ့၌
 လိုက်ခဲ့ဟုခေါ်၊ သာယာပျော်မိ
 မှန်းမျှော်ဆလျှင်၊ ဦးရှိတင်သည်
 ' အရှင်ဥတ္တမကျော် ဆရာတော်သို့ '။

* မြန်မာစာပေ၊ စာအမွေတို့၊
 ကြာလေမွှေးထုံ၊ ရနံ့စုံသည့်
 ရဂုံကြိုင်သင်း၊ စာပန်းခင်းဝယ်
 လေညင်းသန့်သန့်၊ အားမာန်ခွဲလျက်
 တည်တံ့စည်ပင်၊ ဂုဏ်စွမ်းအင်တို့
 ပီပြင်သမှု၊ ကြည်လင်နု၍
 နှိုင်းတုမမြင်၊ ရှိဦးတင်သည်
 ရင်၌ဖူးသော ကြာမုံဖြင့် ။ ။

၈၃။ ပုဂံအားမာန်

* သရပါဟု
 ထည်ဝါဝင့်ကြွား၊ ဂုဏ်မြင့်မား၏
 တံခါး၏ဟန်၊ ဓာတီမာန်တို့
 နိုင်ငံခံ့တည်၊ စည်းလုံးညီသည်
 ရွှေပြည်မြန်မာ၊ လေစည်ဖြာဟု
 စဉ်လာလေ့၊ ကြင်နာငွေဖြင့်
 ပြန်၍ ပြောဆိုနေဆဲပါ.....။

* သရပါထိပ်၊ တမာရိပ်မှ
 လွမ်းစိတ်ဝေသီ၊ ပုဂံပြည်
 စေတီဘုရား၊ နေခြည်လွှား၍
 ခွန်အားပြည့်စုံ၊ မြန်မာ့ဂုဏ်ကို
 မွှေးထုံရနံ့ပျံ့ဆဲကို.....။

* အရိမဒ္ဒနာ၊ နော်ရထာဟု
 သမ္ဘာလျှမ်းတင့်၊ ဘုန်းကံမြင့်၏
 အားနှင့်မာန်ချို၊ နှလုံးရည်တို့
 စွမ်းရည်ခွန်အား၊ စွမ်းပကားတို့
 စွန့်စားစိတ်ဓာတ်၊ စိတ်မွန်မြတ်တို့
 လွမ်းပတ်ဖွဲ့ချို၊ နိုင်ငံတည်သည်
 ရွှေပြည်အလှ၊ ပထမနိုင်ငံတော်.....။

* အနော်ရထာ.....

မေတ္တာလွမ်းခြုံ၊ တိုင်းရင်းစုံတို့
ရိပ်ခြုံပေါင်းစု၊ အင်အားပြုလျက်
ပြည်သူ့အားဖော်၊ စစ်သည်တော်ဟု
မျှော်ခေါ်အလင်း၊ စည်းလုံးခြင်းဖြင့်
တောင့်တင်းခိုင်မာ၊ တပ်မဟာကို
ထည်ဝါတည်ထောင်၊ သတ္တိပြောင်သည့်
စွမ်းဆောင်အင်အား၊ ဝင့်ဝင့်ကြွားလျက်
စွန့်စားရဲသွေး၊ အားမာန်မွေးသည်
ပြည်ရေးလှပနိုင်ငံတော်.....။

* အနော်ရထာ.....

ဘာသာမစစ်၊ အမှောင်နစ်သည့်
ဆိုညစ်အသွင်၊ တိုက်ထုတ်နှင်၍
ရှင်အရဟံ၊ ဘာသာမှန်ကို
ဖွဲ့သန်ထွန်းကား၊ စည်ပင်ပွားအောင်
တရားကြိုင်ဆုပ်၊ ကြီးစားထုတ်ခဲ့
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနာ၏
ရောင်ဝါထိန်လျှံ၊ ပြည်ပုဂံဝယ်
မူမှန်ထွန်းတောက်၊ ပျံ့နှံ့ရောက်ခဲ့
အံ့လောက်ဖွယ်စုံ၊ ကျေးဇူးဂုဏ်.....။

* အနော်ရထာ

လယ်ယာဖွံ့ထား၊ ပြည့်အင်အားဟု
 စပါးရတနာ၊ ပြည့်ဝမ်းစာဟု
 တာတမံဆည်၊ ရေမြောင်းသွယ်လျက်
 ရည်ရွယ်ချက်မှန်၊ ကောက်သီးနှံတို့
 ပြည့်လျှံစေဖို့၊ ရိက္ခာတိုးအောင်
 စိုက်ပျိုးရေးမူ၊ အခြေယူသည်
 ပြည်သူကြီးစား အလှဝေ.....
 ညီတူတိုးပွား နေငွေ.....
 ကြည်ဖြူရိုးသား ဘဝအခြေ.....။

* သည်တံခါးမှ.....

အင်အားဖြိုးမောက်၊ ရဲရဲတောက်သည့်
 သွေးသောက်ရဲဘော်၊ စစ်သည်တော်တို့
 ဝင့်မော်ကျူးဟစ်၊ ရဲသွေးချစ်သည့်
 စစ်ခရာသံ၊ စစ်ချီသံတို့
 ဆူညံထွက်ဝင်၊ ကြားလျက်ပင်.....။

* သည်တံခါးမှ.....

ရိုးသားပွင့်လင်း၊ မျှတခြင်းဖြင့်
 ရိုင်းပင်းညီတူ၊ များပြည်သူတို့

ကြည်ဖြူလွမ်းပြု၊ တရားနုနှင့်
ကောင်းမှုယူရန် ဘုရားထံသို့
သွားပြန်ထွက်ဝင်၊ မြင်လျက်ပင်.....။

* စည်ပြောသံချို.....
ဘယ်လိုနှိုင်းတု၊ ဝပြောမှုနှင့်
ပြည်သူ့ စွမ်းအား၊ နိုင်ငံအားကို
တံခါးမဟာ၊ သရပါက
ထည်ဝါဖြိုးသန်၊ သည်နိုင်ငံဟု
ပုဂံသရုပ်၊ အမှန်ထုတ်၍
ဂုဏ်ပုဒ်ဖွင့်ဆိုနေဆဲကို။

၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ စာပေဗိမာန်စာမူဆု
ကဗျာပေါင်းချုပ် တတိယဆုရ
“သစ္စာရိပ်မြို့ ပန်းပွန်နံ့လှိုင်ကဗျာများ”
ရေးသူ - ဇာနည်

မန္တလေးတိုင်း၊ မြင်းခြံခရိုင်၊ တောင်သာမြို့နယ်၊ ကန်မြဲကျေးရွာ
အုပ်စု မြို့ဘရွာ၌ အဖ ဦးဘို၊ အမိ ဒေါ်ရွှေဥတို့မှ ၁၃၀၉ ခုနှစ်၊
နှောင်းတန်ခူးလတွင် မွေးဖွားသည်။ ၁၄ နှစ်သားတွင် သတ္တမတန်း
အောင်မြင်ပြီး သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။

မြို့ဘရွာကျောင်းတိုက်၊ မြင်းခြံကိုးဆောင်တိုက်၊ ပြည်ဇေတီကာရံ
တိုက်၊ မန္တလေးဝေးချိုတိုက်၊ ဘုရားကြီးတိုက်တို့တွင် သီတင်းသုံး၍
ပရိယတ္တိစာပေများ သင်ကြားဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ
မြဝတီမဂ္ဂဇင်းပါ “စာဆိုပန်း” ကဗျာဖြင့် စာပေနယ်သို့ စတင်ဝင်ရောက်
ခဲ့ပြီး စာနယ်ဇင်းများတွင် ကဗျာ၊ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။
မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး စာပေဖြိုင်ပွဲဆုရ “ရွှေအလွှာမြအဖူး
ကဗျာများ (၁၉၉၁)” နှင့် “စကားထဲက ဇာတိမာန်ကဗျာများ
(၁၉၉၃)” တို့ကို စာပေဗိမာန်မှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် “ရွှေပြည်နန်းက ပန်းကလေးများ” ကလေး
ကဗျာ စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ပဓာန နာယကဆရာတော်အဖြစ် စာပေပရိယတ္တိပို့ချခြင်း၊ စာပေ
ရေးသားပြုစုခြင်းများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။

ဘွဲ့အမည်တော် ဦးဇေန ဖြစ်သည်။

နေရပ်လိပ်စာ မေတ္တရက္ခိတပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊
သမိုင်း (၁) ရပ်ကွက်၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊
ရန်ကုန်။